

LET FÍK: Stratosférický balón jako nástroj pro dozimetrii a popularizaci vědy

Václav Štěpán¹, Martin Kákona^{1,2}, Pavel Krist³, Pavel Kovář⁴, Jakub Kákona^{4,5},
Jan Chroust⁵, Dagmar Kyselová^{1,2}, Nikola Lipenská⁶, Klára Dostálková⁶,
Jiří Hovorka⁶, Kateřina Pachnerová Brabcová¹, Lenka Thinová²,
Ondřej Ploc¹, Jean-Luc Picard⁷, pes Fík^{1, 2, 5}

kakona@ujf.cas.cz

¹ ODZ, ÚJF AV ČR, ² KDAIZ FJFI ČVUT,

³ Mikrotronová laboratoř – oddělení urychlovačů, ÚJF AV ČR,

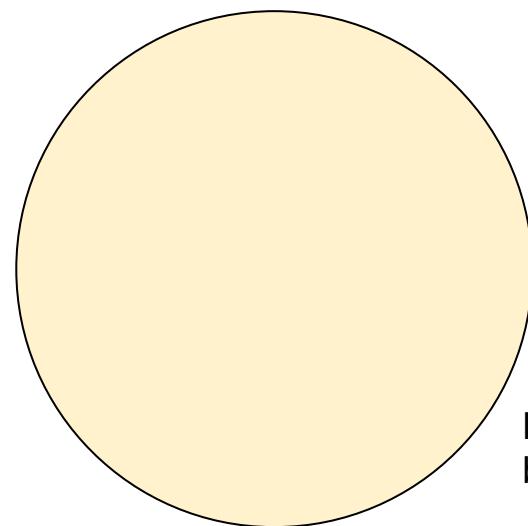
⁴ FEL ČVUT v Praze, ⁵ Universal Scientific Technologies,

⁶ Základní škola Letohrad, ⁷ USS Enterprise-D, USS

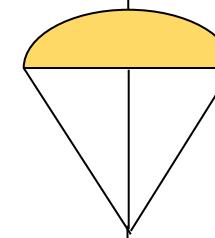

Měření závislosti intenzity kosmického záření na výšce, 14. 7. 2015.
Fyzikální týden na FJFI ČVUT (fotografie z archivu Dáši Kyselové)

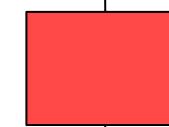
Úvodní představa

Meteorologický
balón

Padák

Přístrojová gondola
(s váhou do 1 kg)

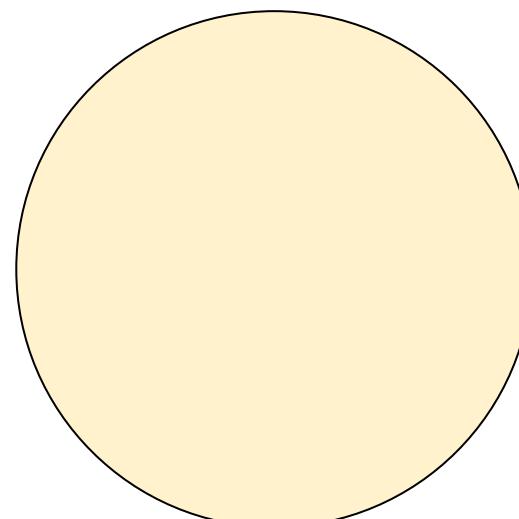

GSM GPS tracker

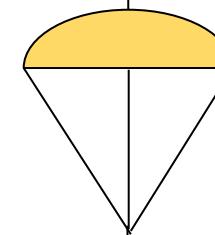
Úvodní představa

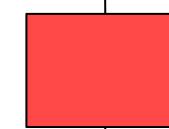
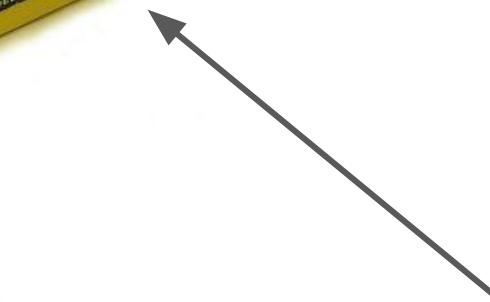
?

Meteorologický
balón

Padák

Přístrojová gondola
(s váhou do 1 kg)

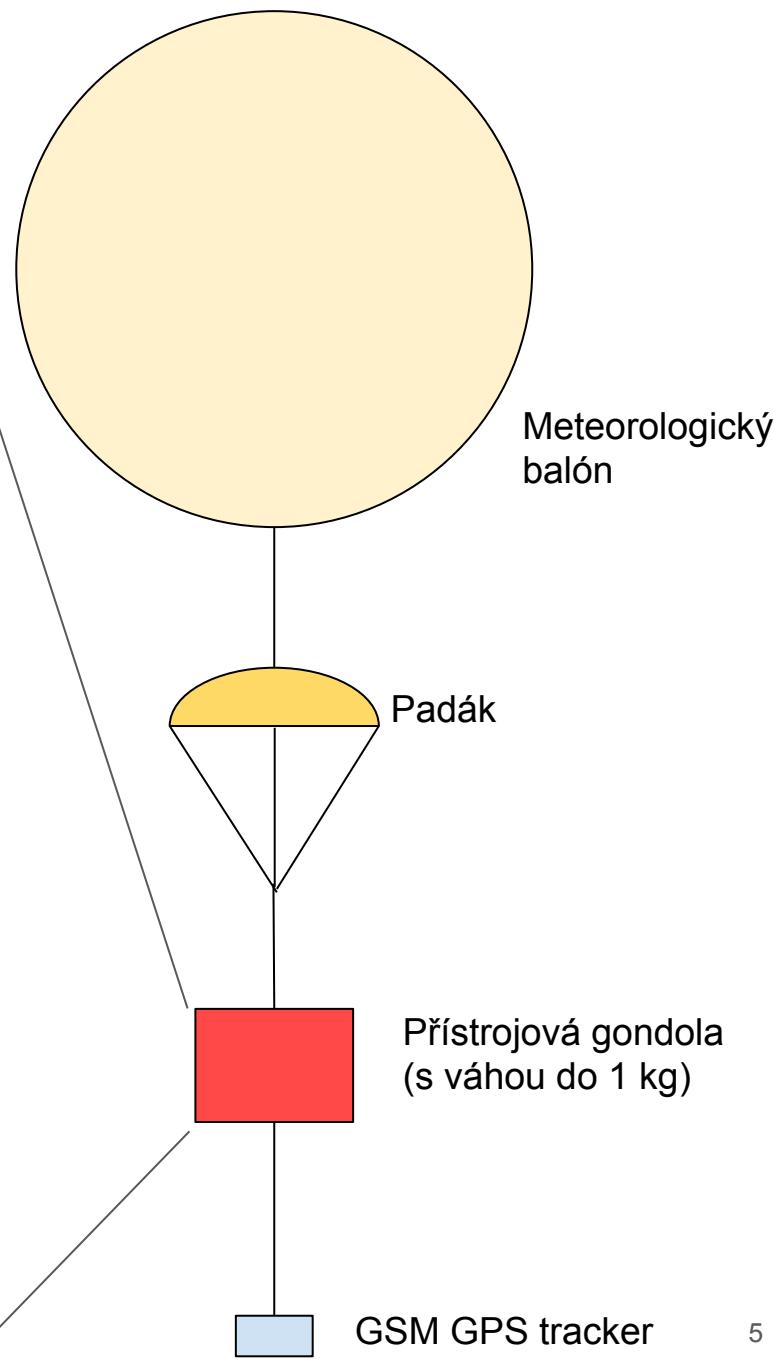
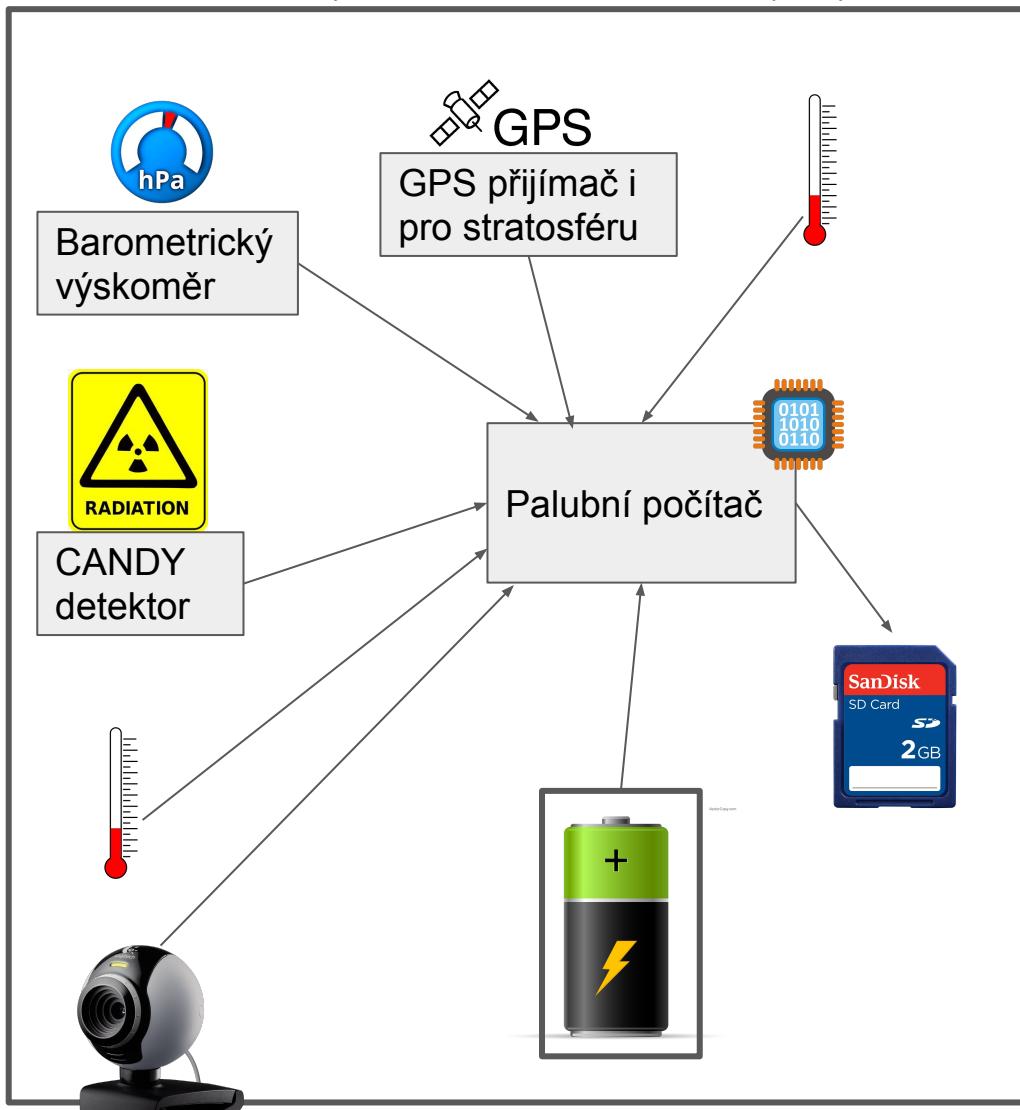
!

GSM GPS tracker

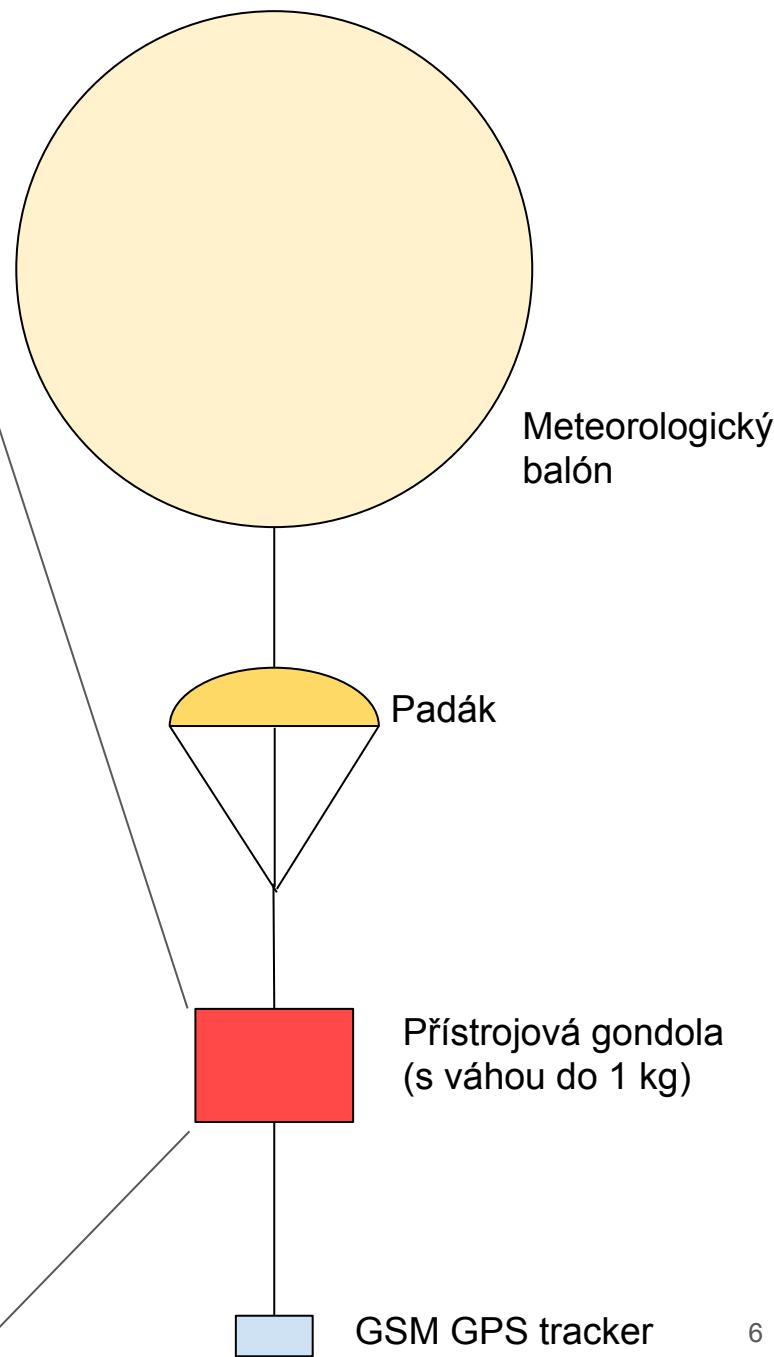
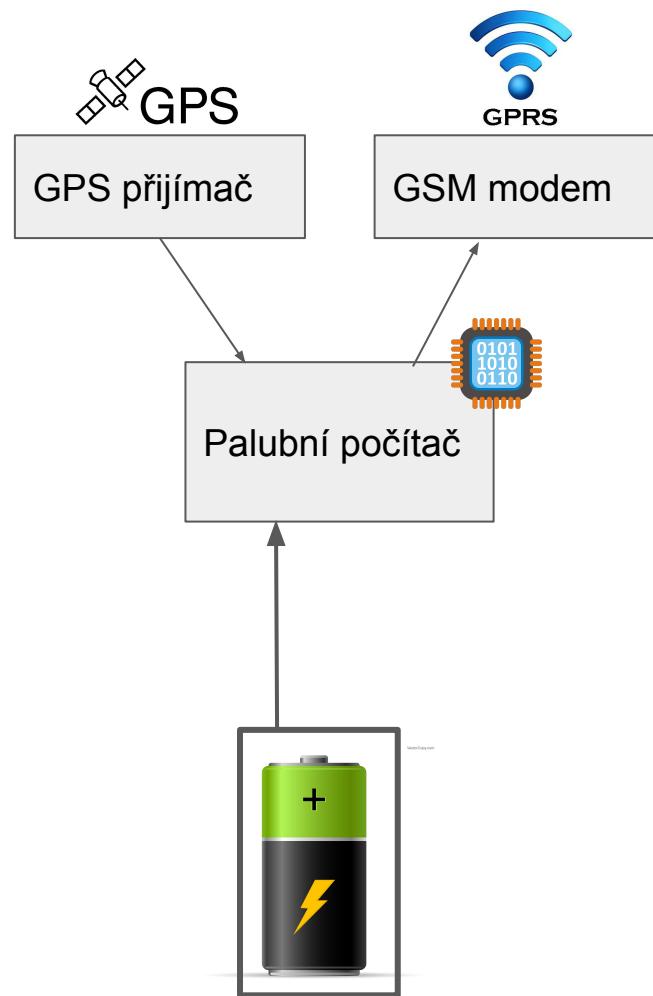
Návrh řešení – pro měření

Tepelná izolace a mechanická ochrana při dopadu

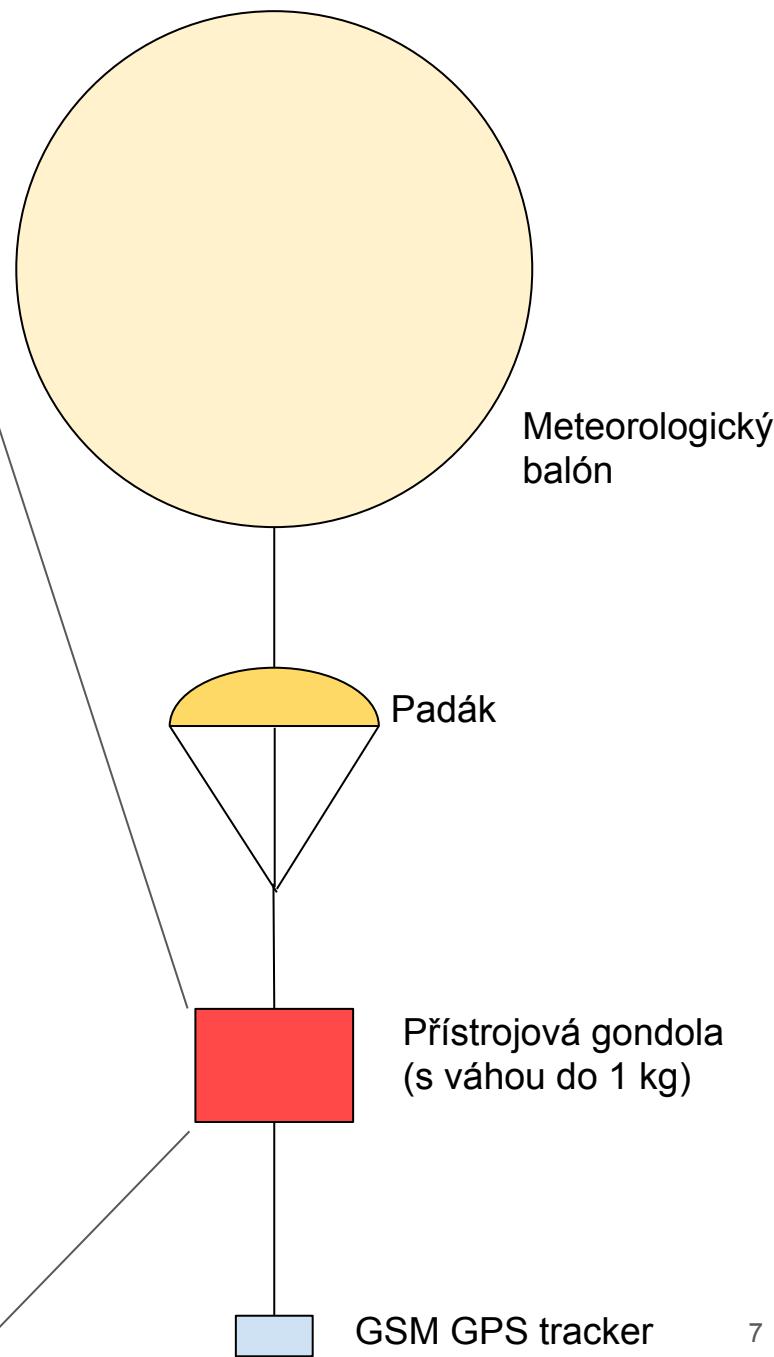
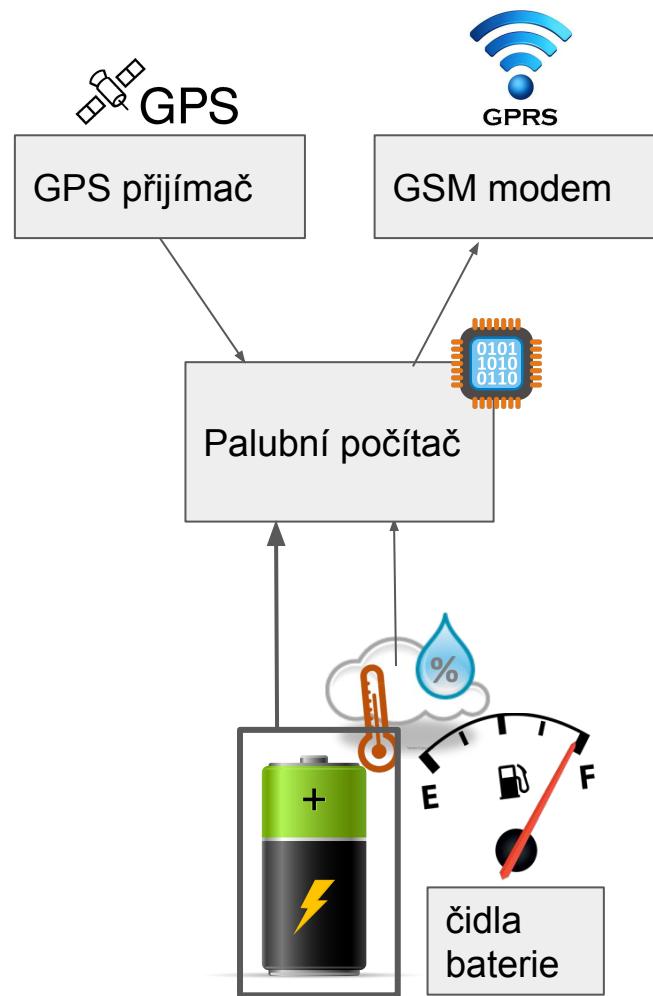
Systém pro dohledávání

Tepelná izolace a mechanická ochrana

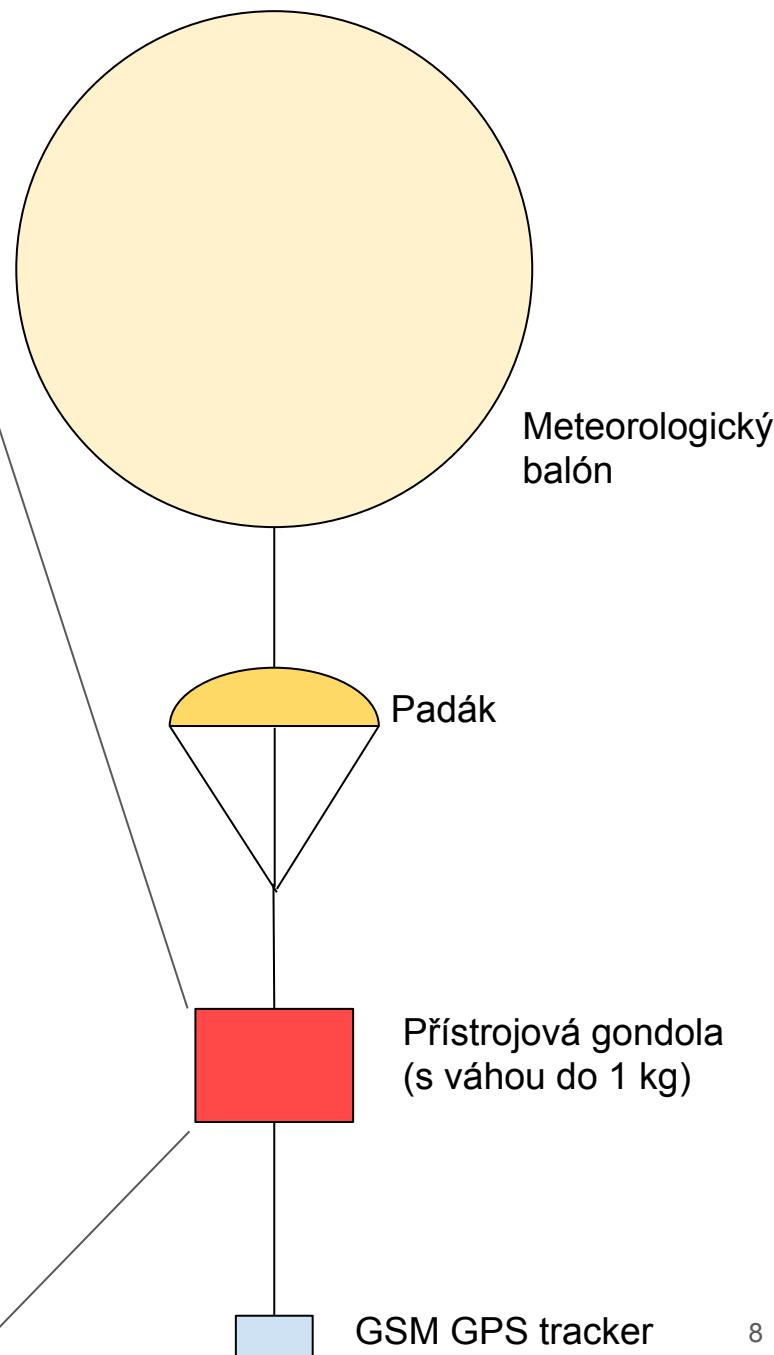
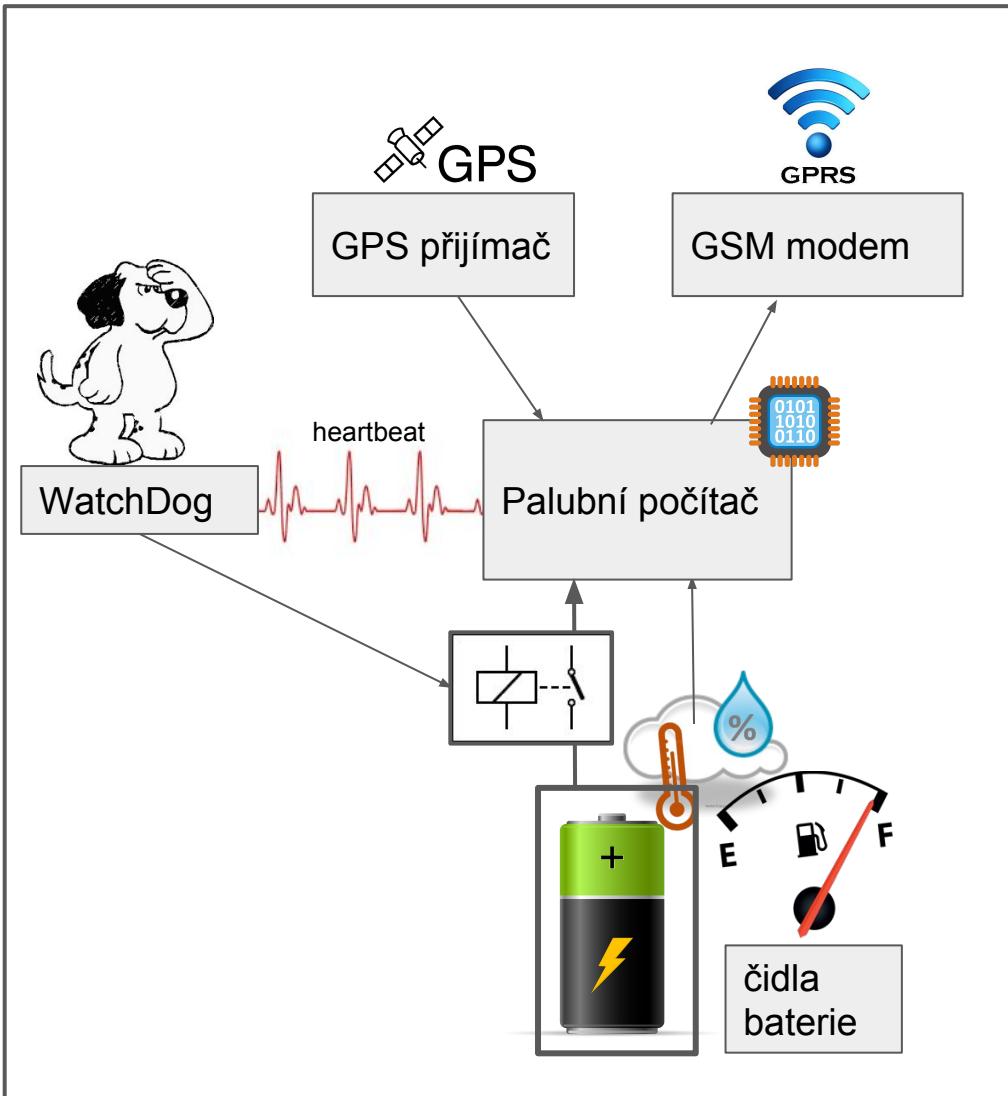
Systém pro dohledávání

Tepelná izolace a mechanická ochrana

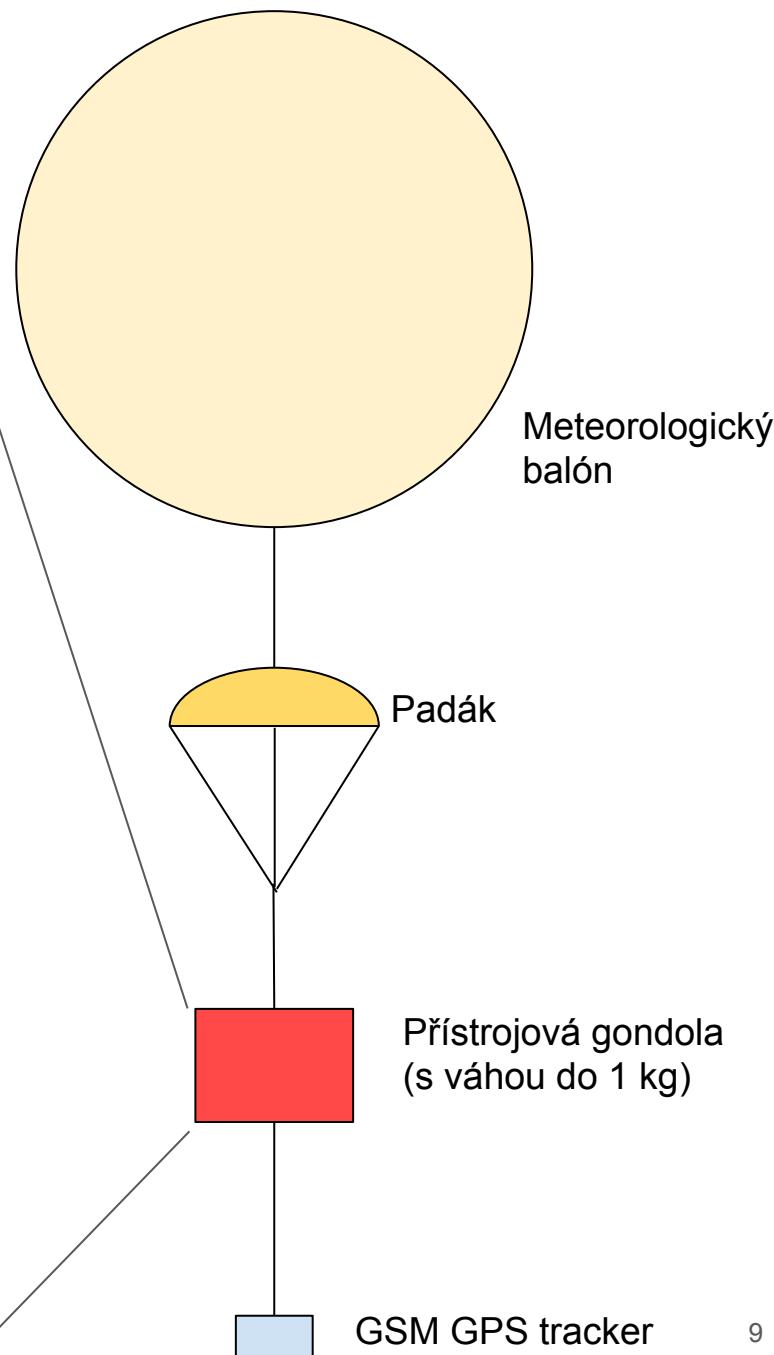
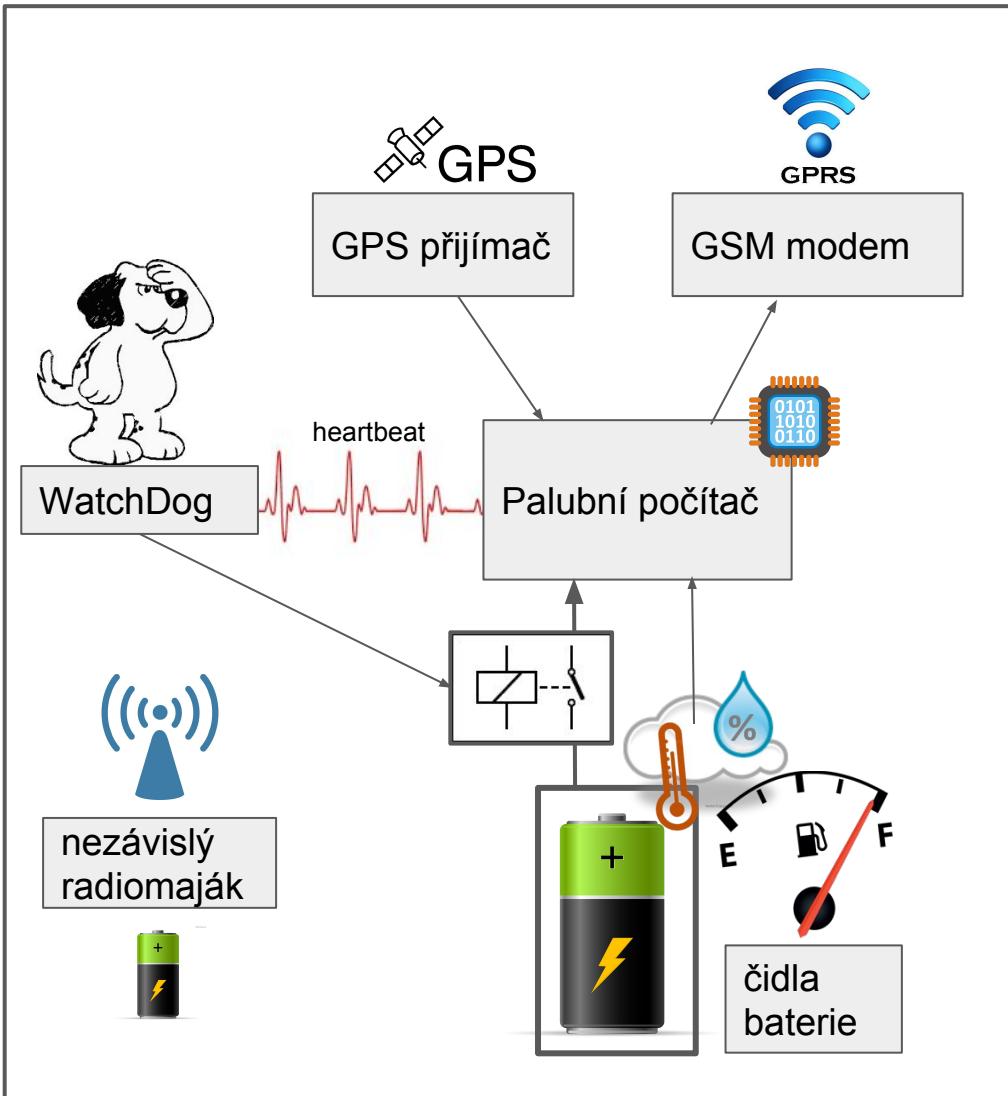
Systém pro dohledávání

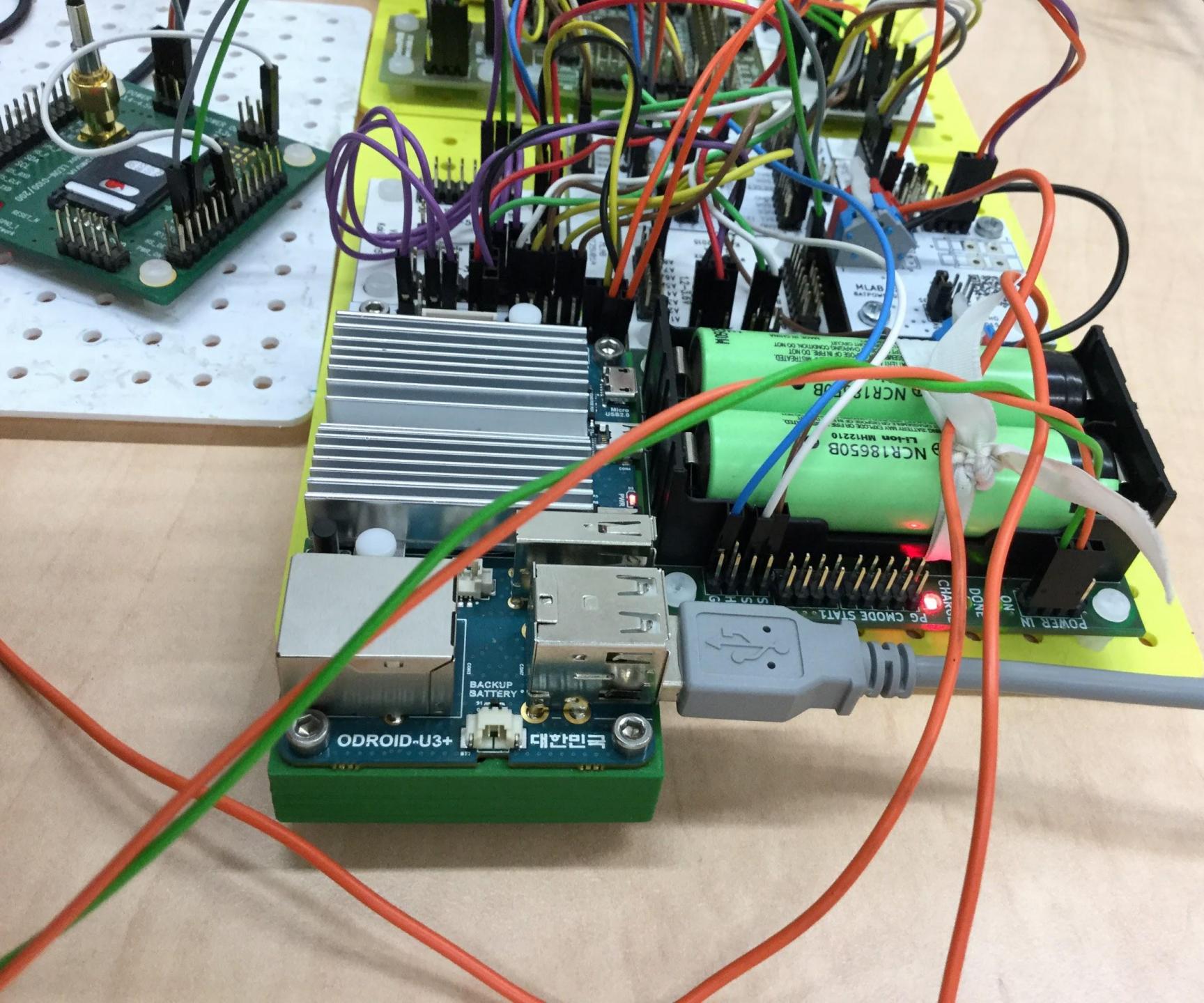
Tepelná izolace a mechanická ochrana

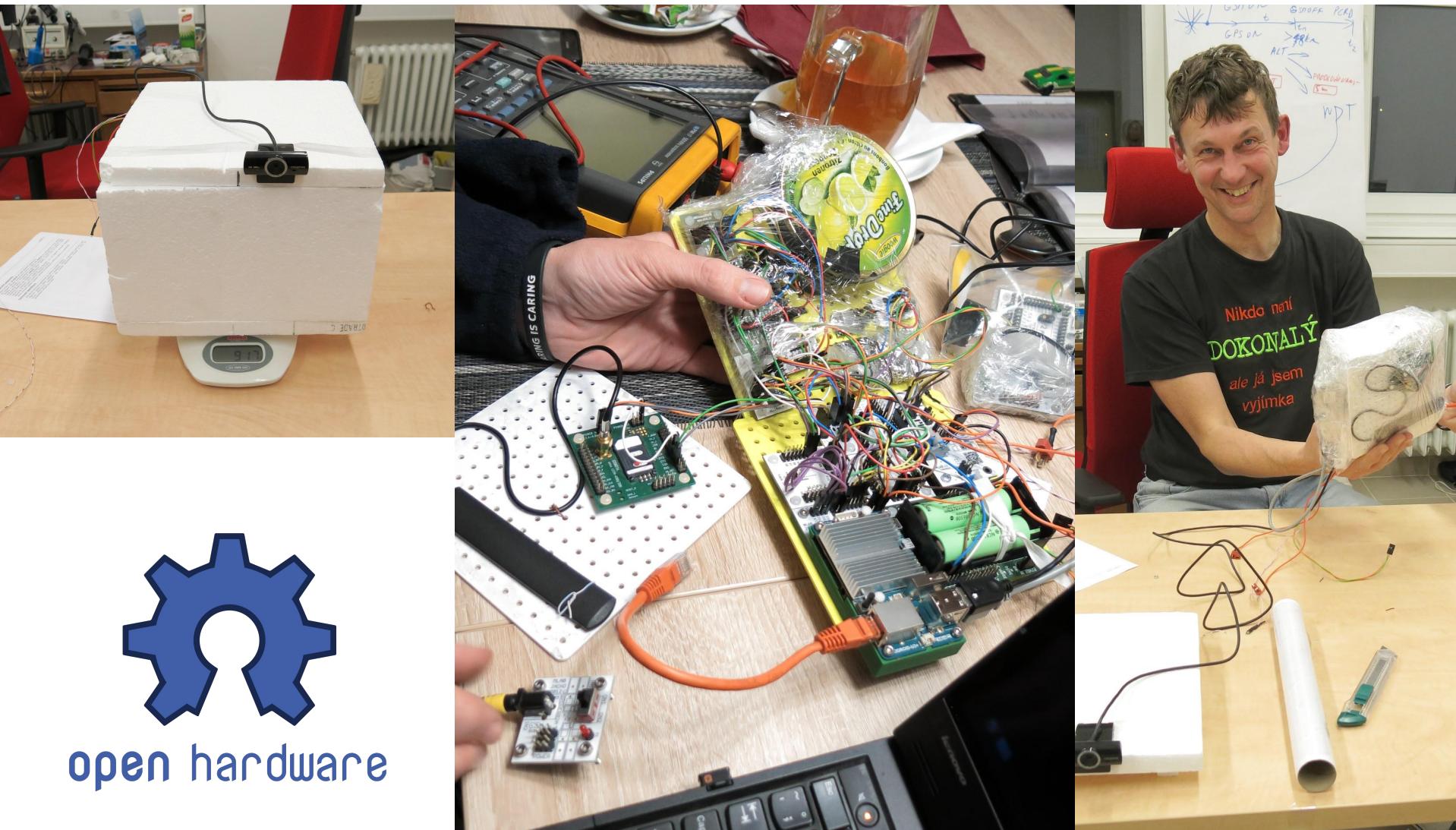
Systém pro dohledávání

Tepelná izolace a mechanická ochrana

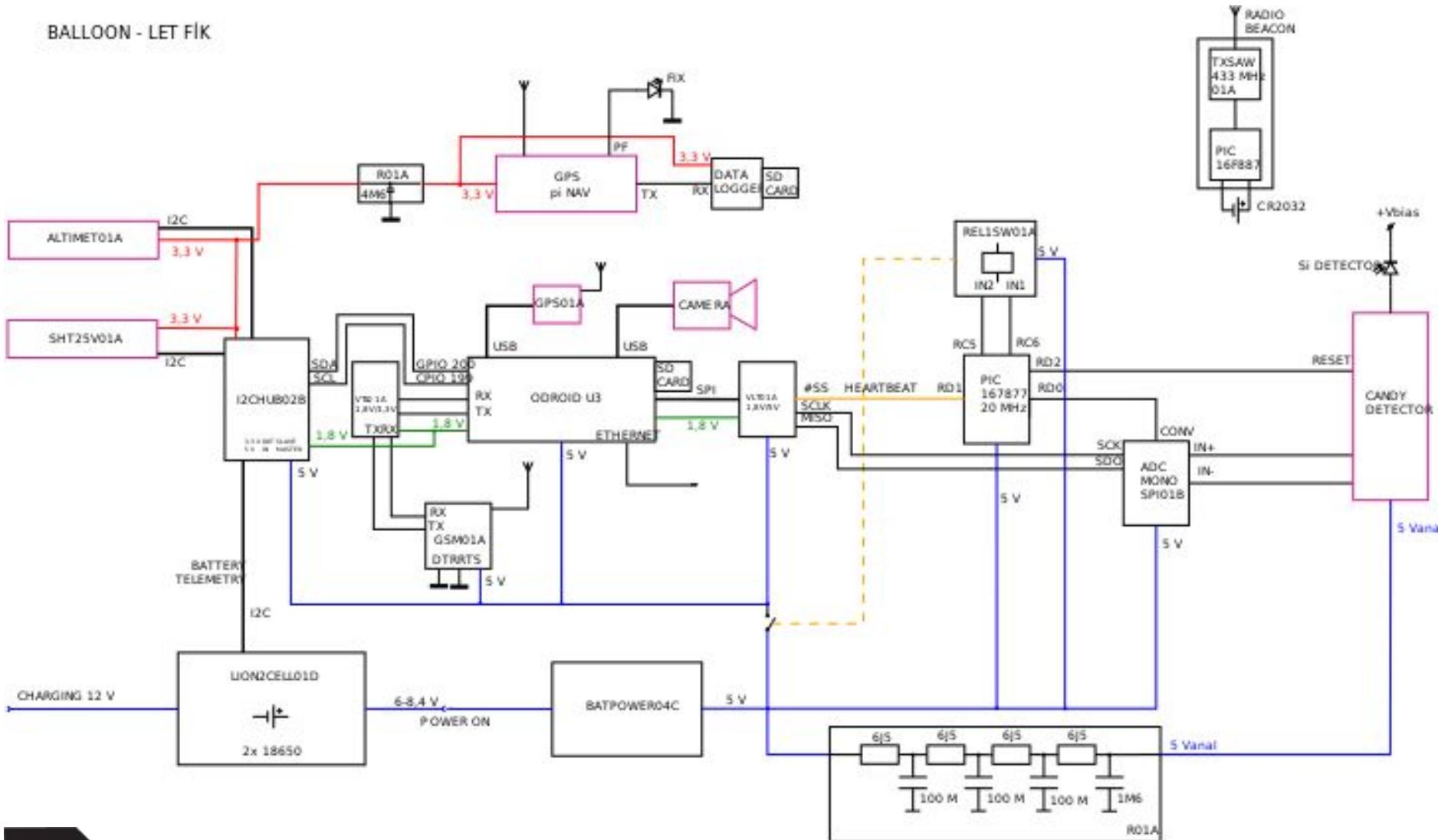

Přístrojová gondola – připraveno k letu

Viz <https://github.com/ODZ-UJF-AV-CR/balon>

BALLOON - LET FÍK

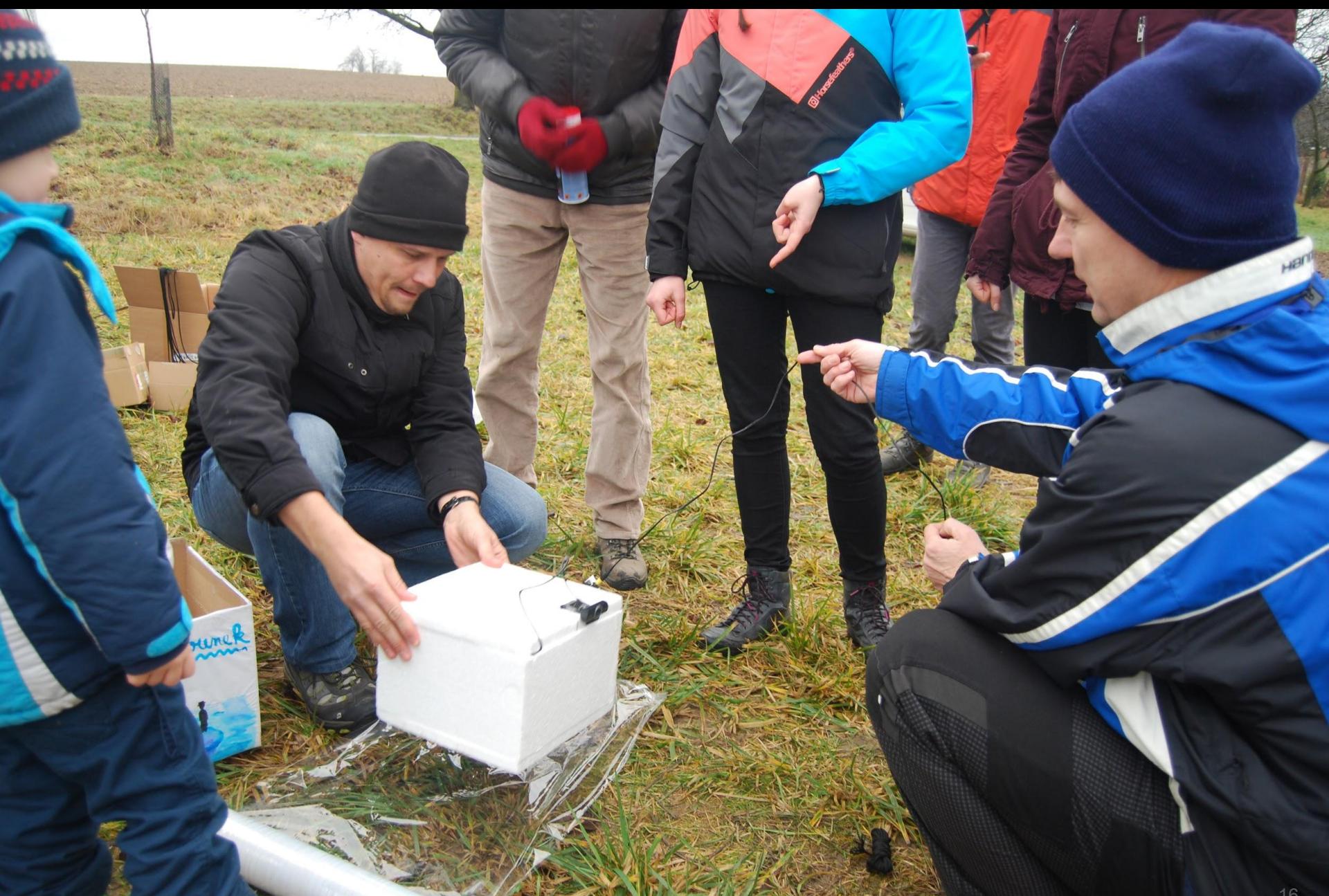

Číhošť – přípravy startu, 19. prosince 2015

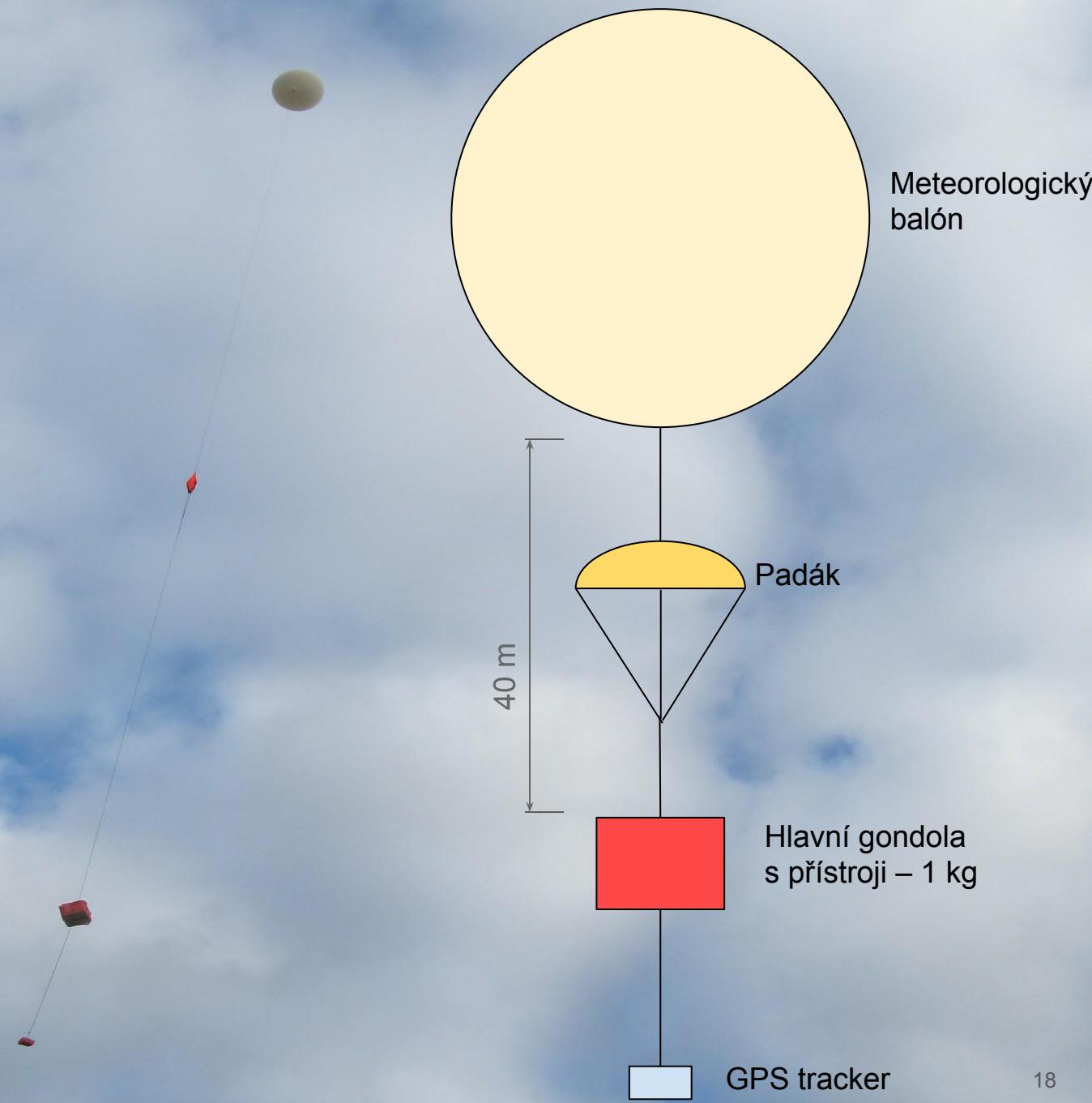

11:24 19.12.2015, 525 m n.m.

17

Vzhůru!

(Ne)stíháme

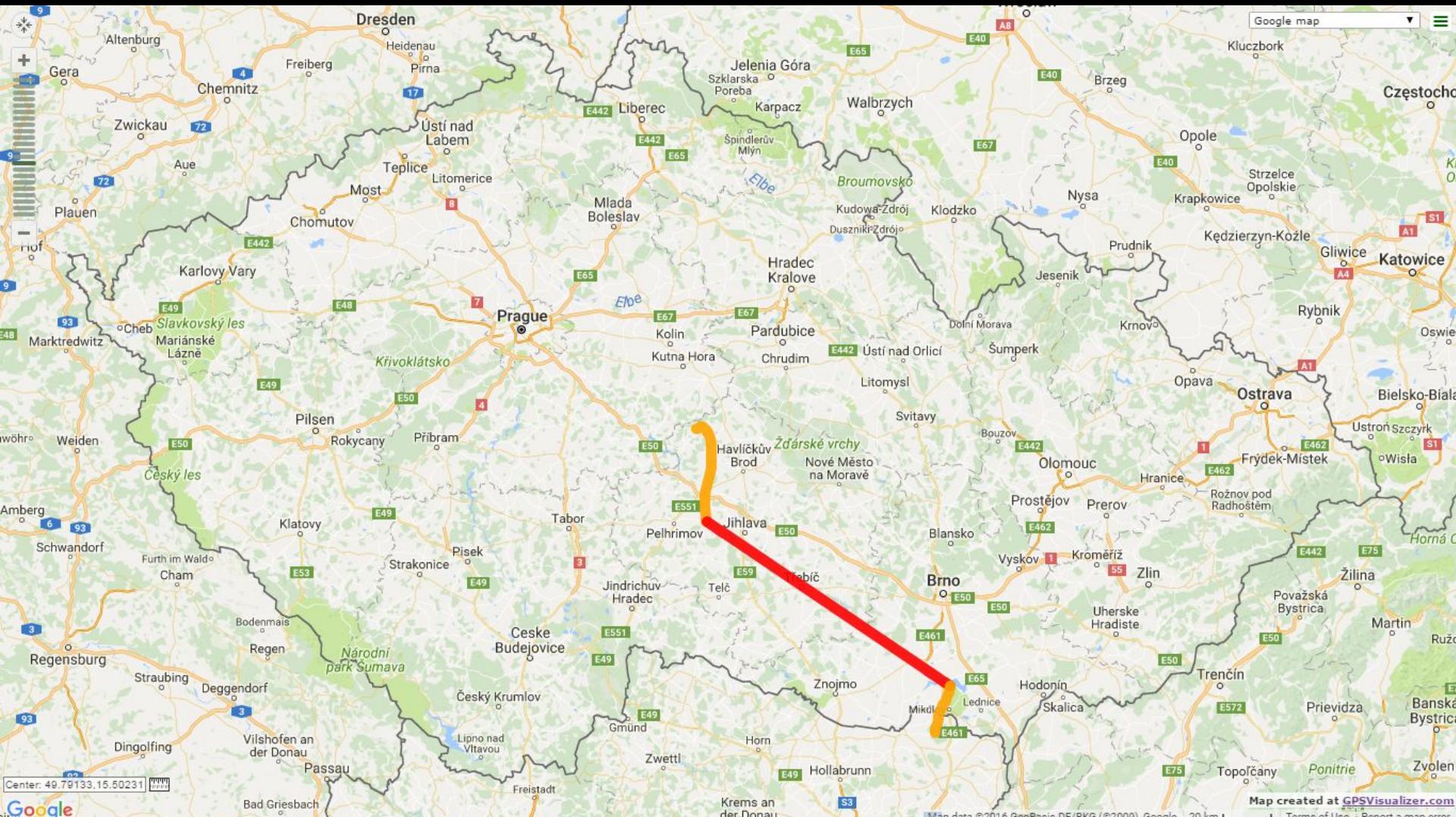
11:24 start, 525 m n.m.

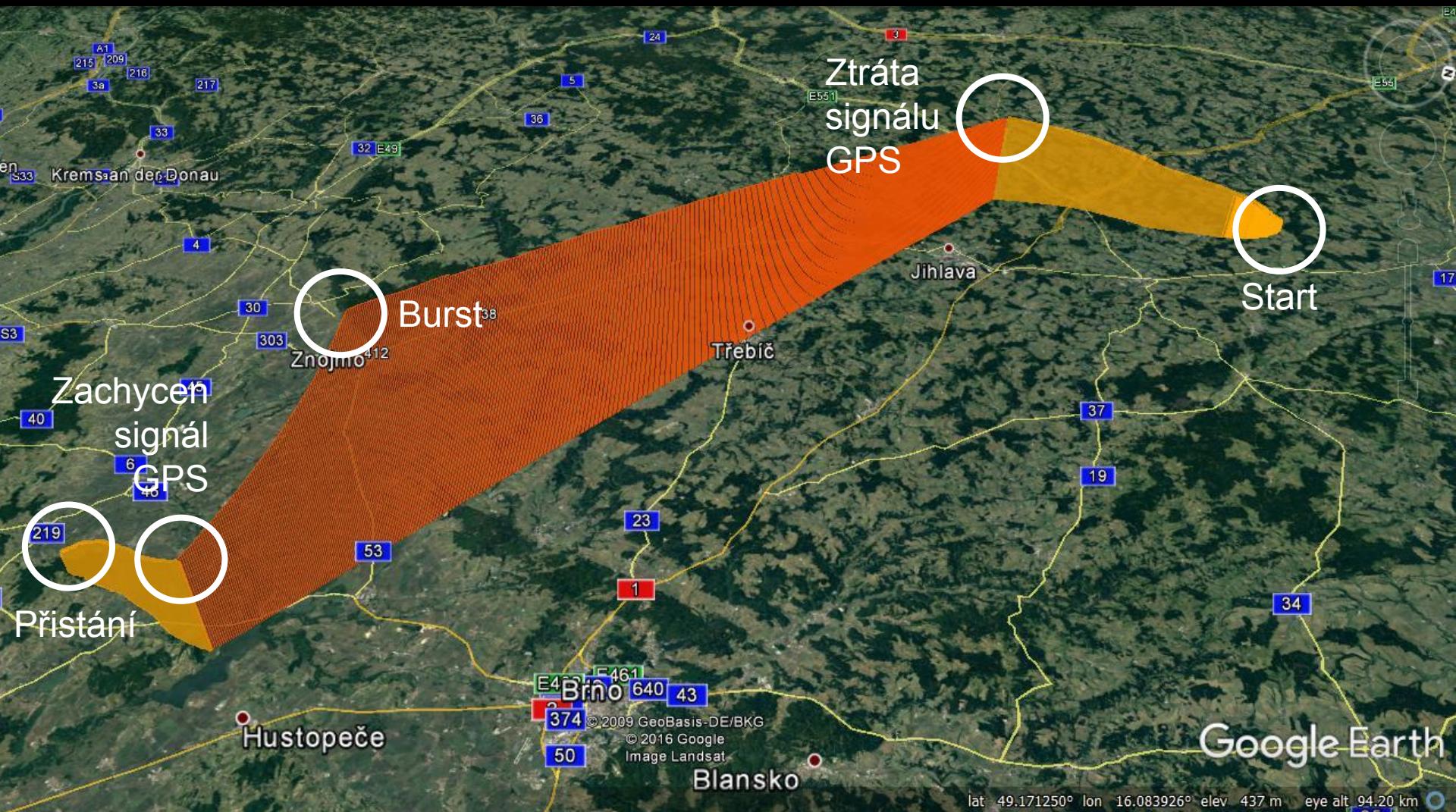
11:35 1858 m n.m.

...ticho...

13:49 4124 m n.m.

Timeline

Activity

- **Nebeský Koráb** @NebeskyK 109d
Predikované místo dopadu je u Falkenstein, 48.7272, 16.5939. Na místě budem za 20 min, dostupní na vysílackach.
- **Nebeský Koráb** @NebeskyK 109d
01:42:25 h4124.6 google.com/maps/place/48.... Spd4.589354924 Tr178.44 Cl-5.24 15ID65535/255/0000/0eb1 BT7.95 BCH49
- **Nebeský Koráb** @NebeskyK 110d
Čas balónu běží od 8:14, (tedy stavová zpráva z 3:02 je z 11:16 na vašich hodinkách).
- **Nebeský Koráb** @NebeskyK 110d
Podle dat z 2159 m balon praskne v 12:50 u Mohelna a dopadne 13:40 u Litobratřic, 48.8796N 16.3987E, google.com/maps/place/49....
- **Nebeský Koráb** @NebeskyK 110d
03:02:14 h2158.9 google.com/maps/place/49.... Spd5.460308616 Tr118.61 Cl5.05 23ID230/3/94bb/8b7f BT34.85 BCH88
- **Nebeský Koráb** @NebeskyK 110d
03:01:15 h1858.4 google.com/maps/place/49.... Spd3.353145992 Tr88.69 Cl4.57 13ID230/3/87f0/2fa9 BT34.85 BCH88
- **Nebeský Koráb** @NebeskyK 110d
02:57:31 h879.7 google.com/maps/place/49.... Spd3.366007092 Tr46.53 Cl4.34 25ID230/3/94bb/8b7f BT34.65 BCH89

- **Nikola Lipenská** liked:
26763 m, 782 Pa. Díky všem... 107 days ago
- **Jakub Kákona** replied:
Tohle je elektranika gondoly, k... 107 days ago
- **Martin Damovsky** followed you.
108 days ago
- **harddecore** followed you.
108 days ago
- **Daniela Plocová** liked:
Máme ho! Děkujeme všem hle... 108 days ago
- **Daniela Plocová** followed you.
108 days ago
- **Tomáš Kápl** liked:
26763 m, 782 Pa. Díky všem... 108 days ago
- ***SkyFox Labs™*** quoted:
Beautiful! Czech Elementary... 109 days ago

<https://twitter.com/nebeskyk>

Dohledávání

GSM/GPS tracker zmrznul.

Hlavní počítač neodpovídá.

Všude mlha a vinice.

Ale radiomaják funguje.

18:12 gondola zachráněna

Dohledávání

GSM/GPS tracker zmrznul.

Hlavní počítac neodpovídá.

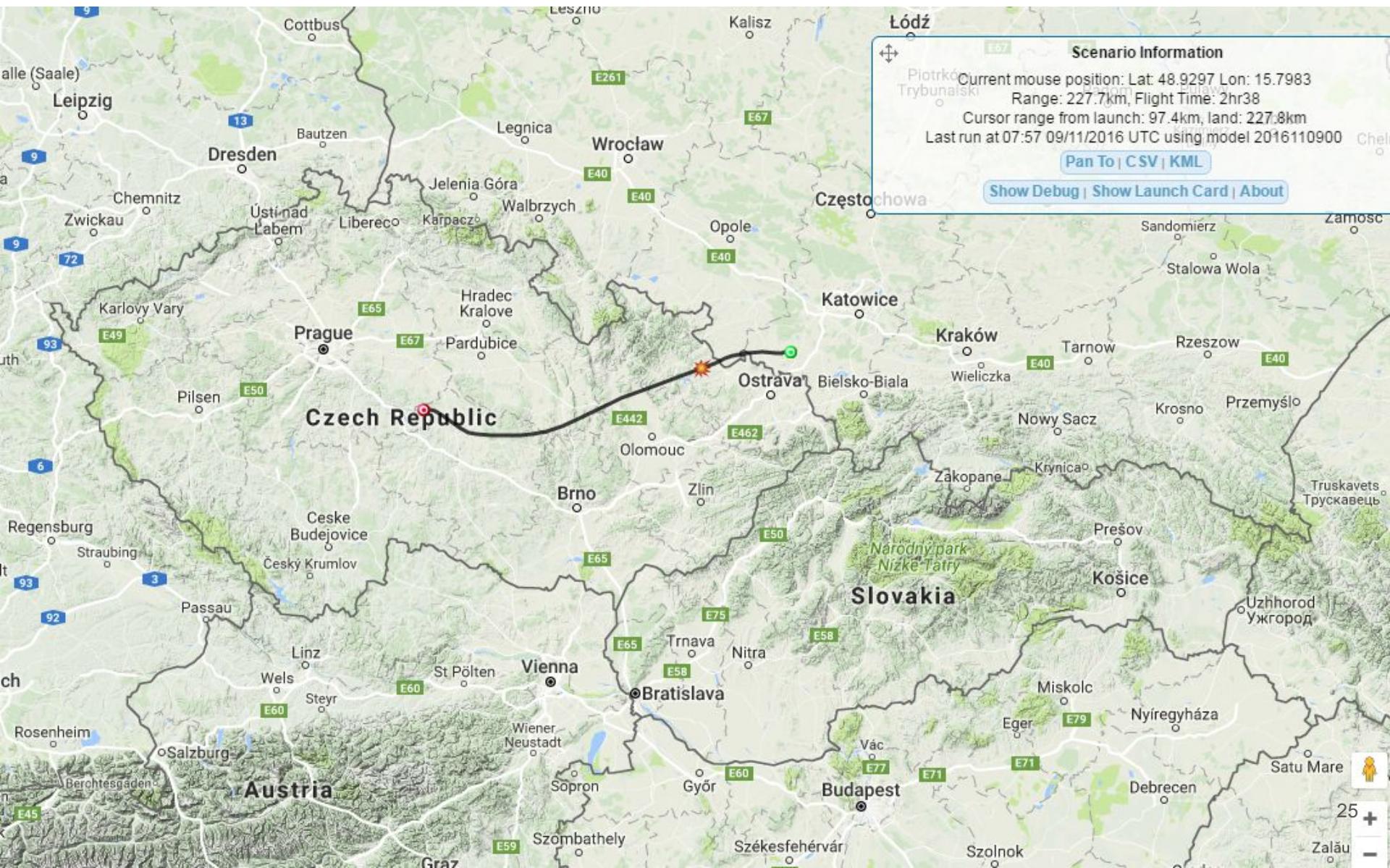
Všude mlha a vinice.

Ale radiomaják funguje.

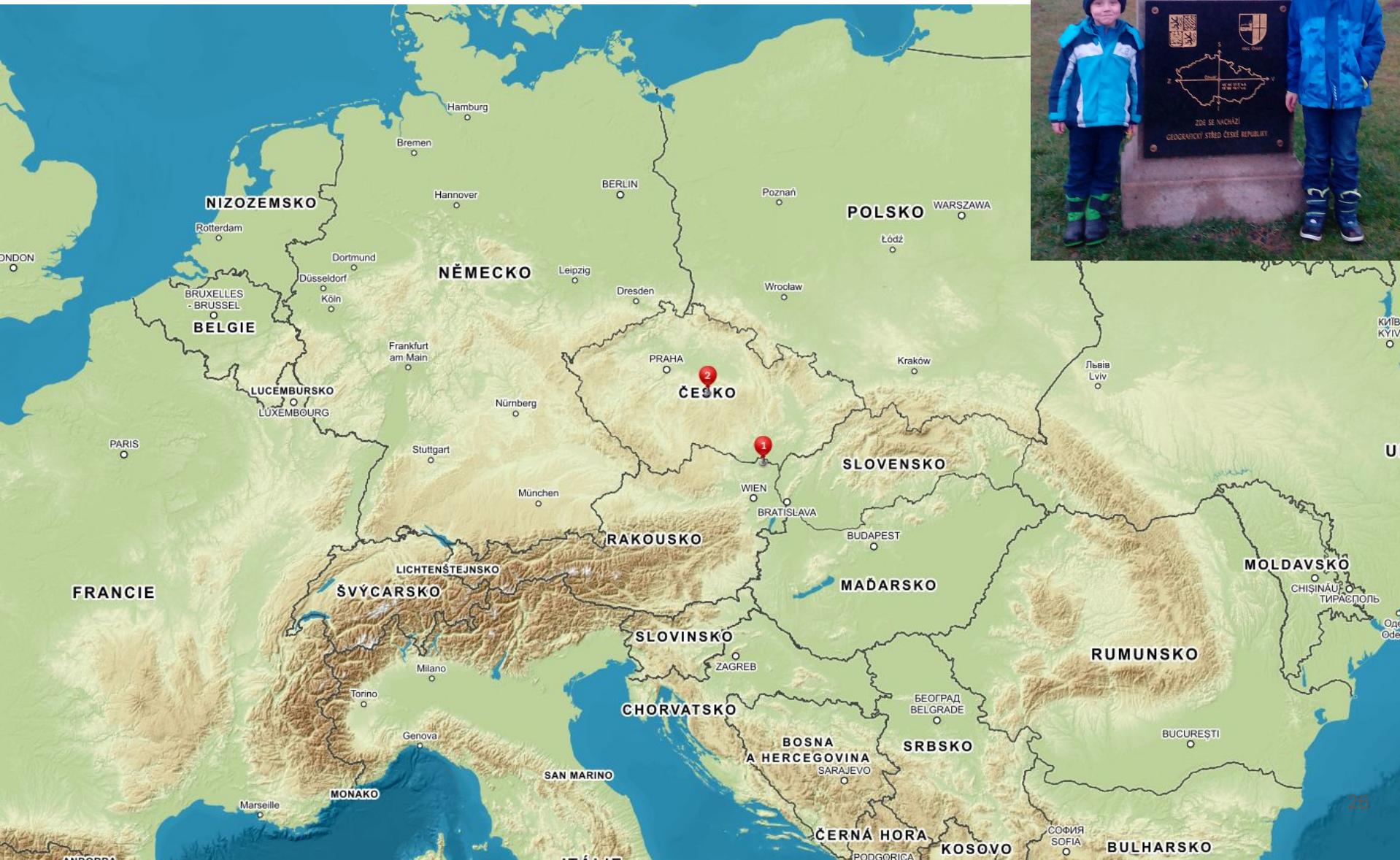
18:12 gondola zachráněna

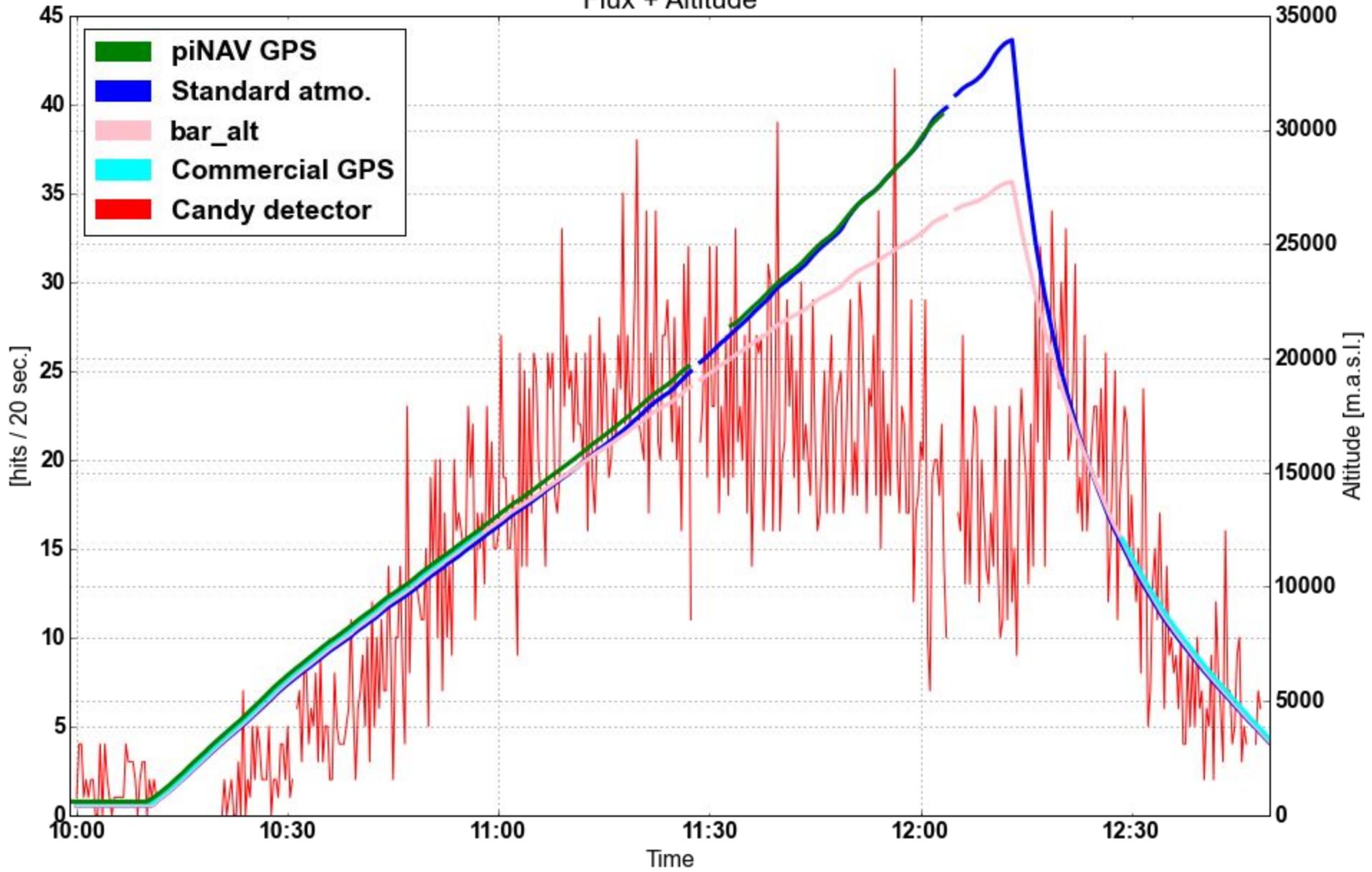
Každý den můžeme letět jinam. Co dnes?

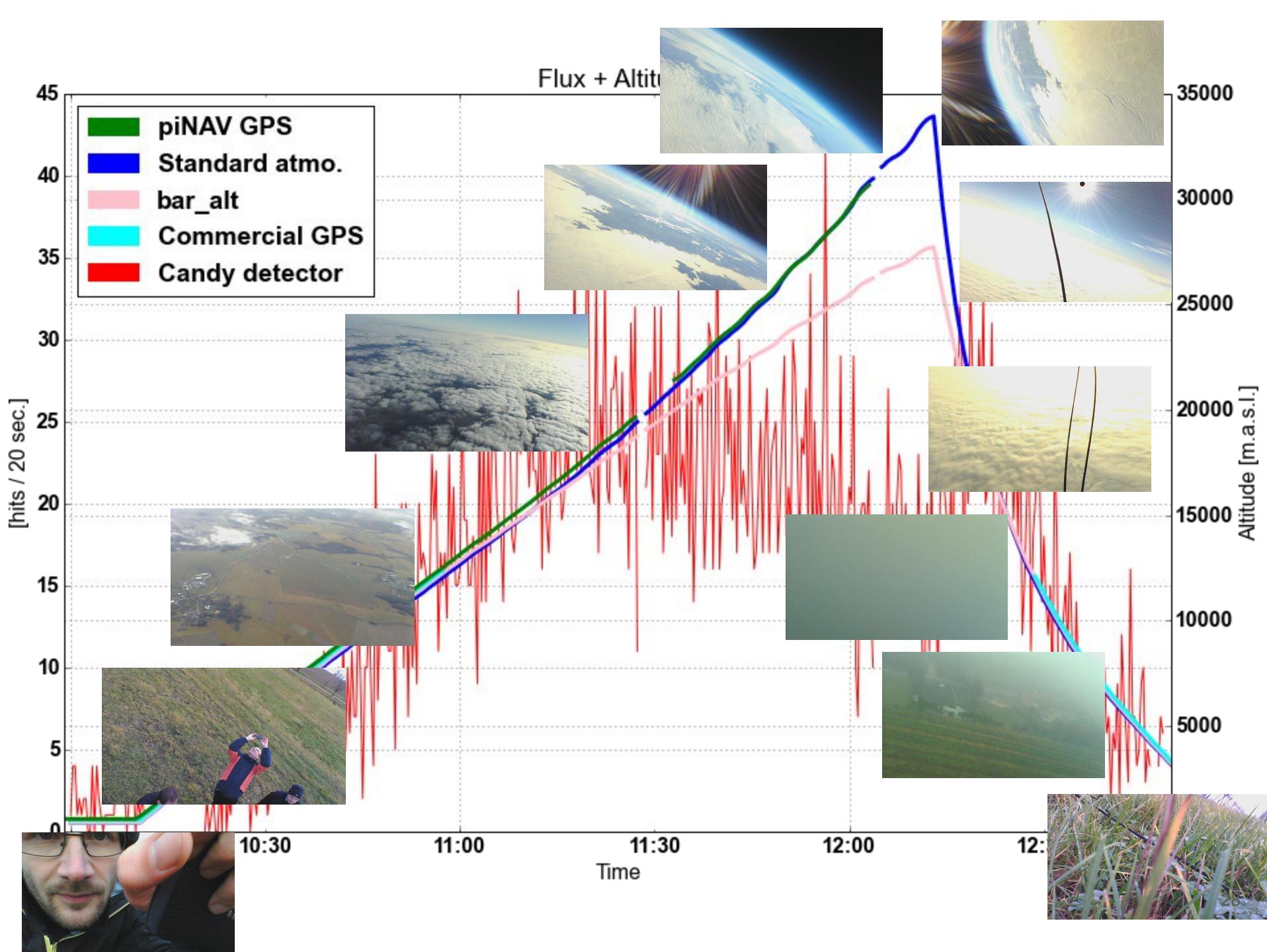

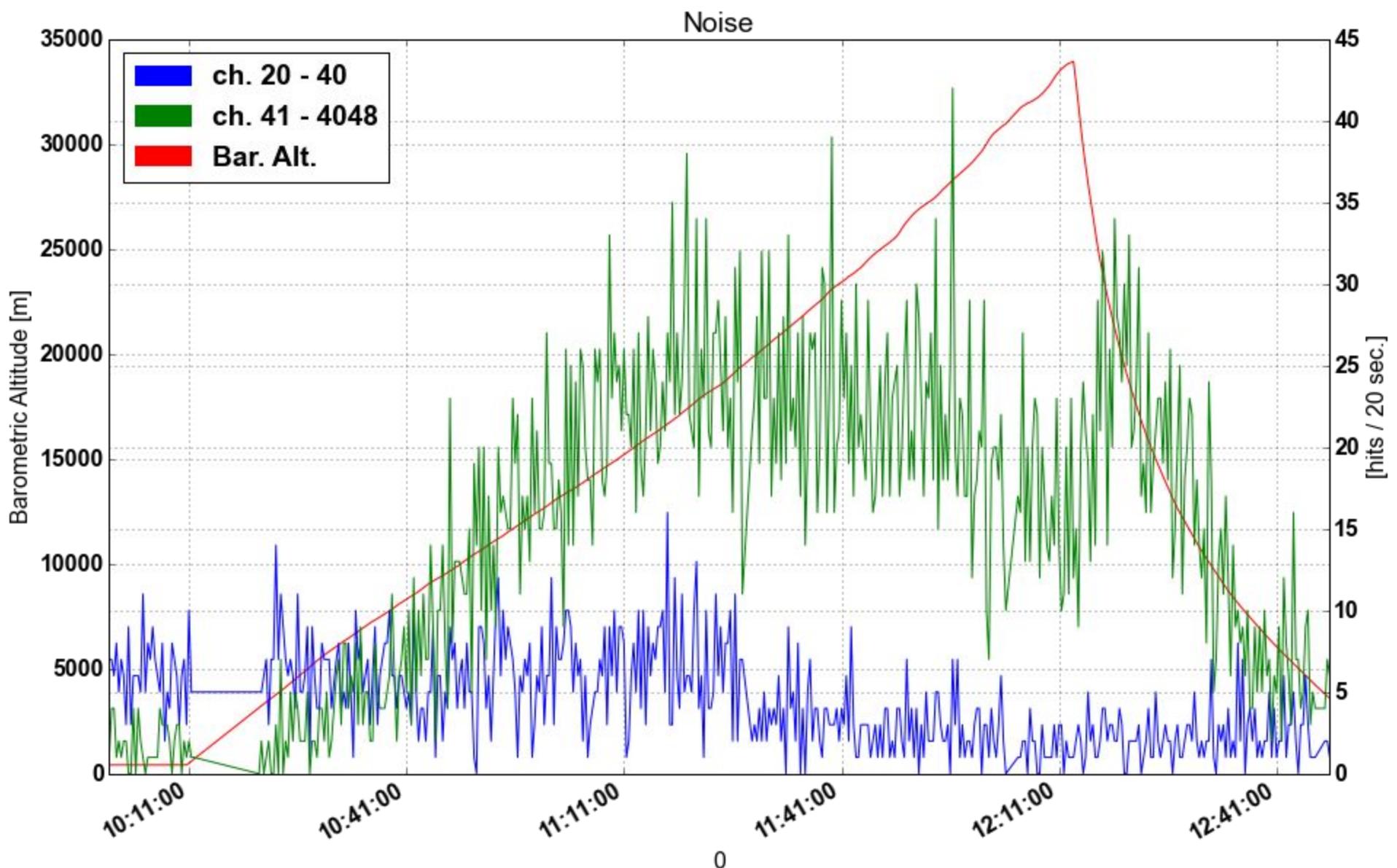
Z Číhoště do celého světa!

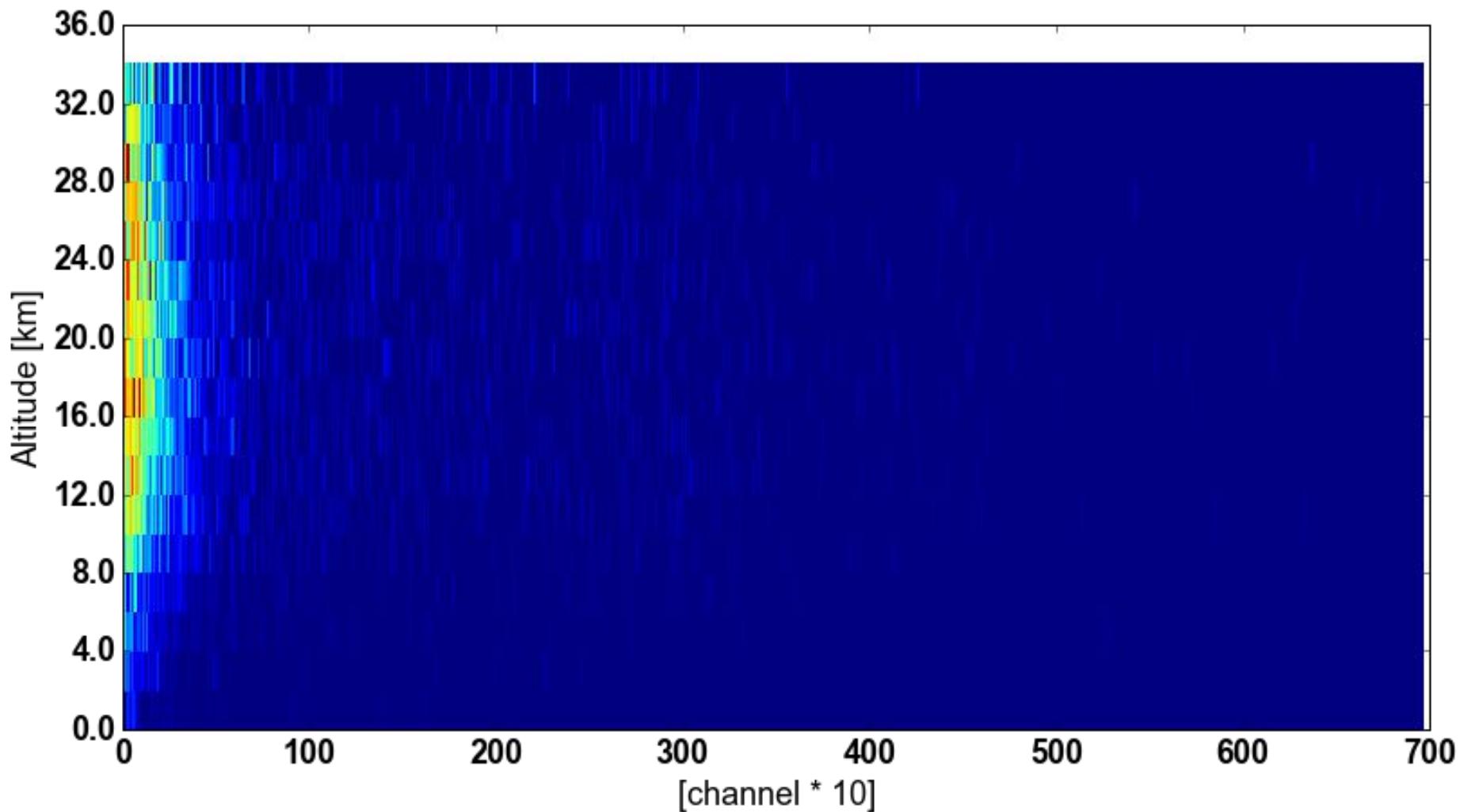
Flux + Altitude

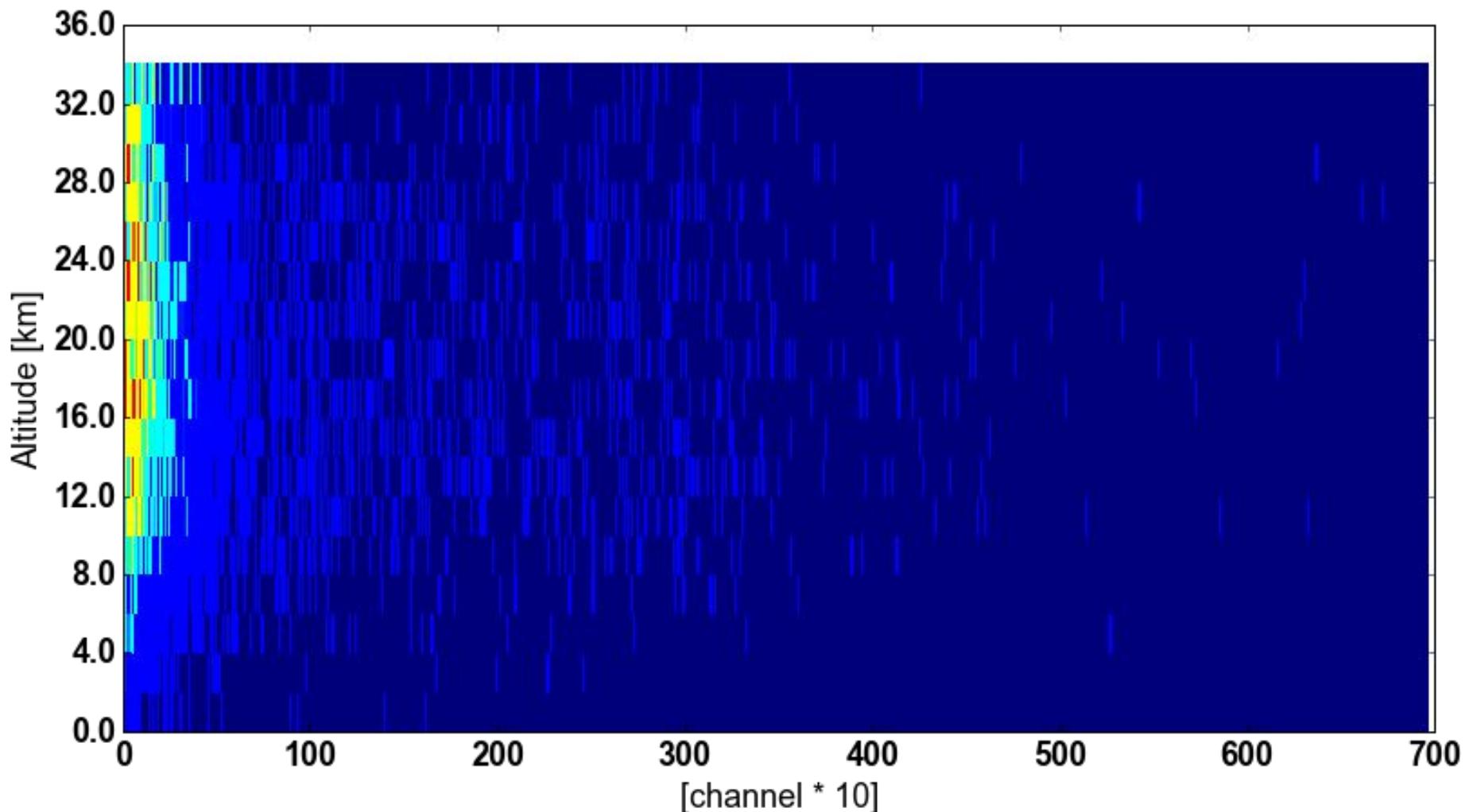

Energetické spektrum

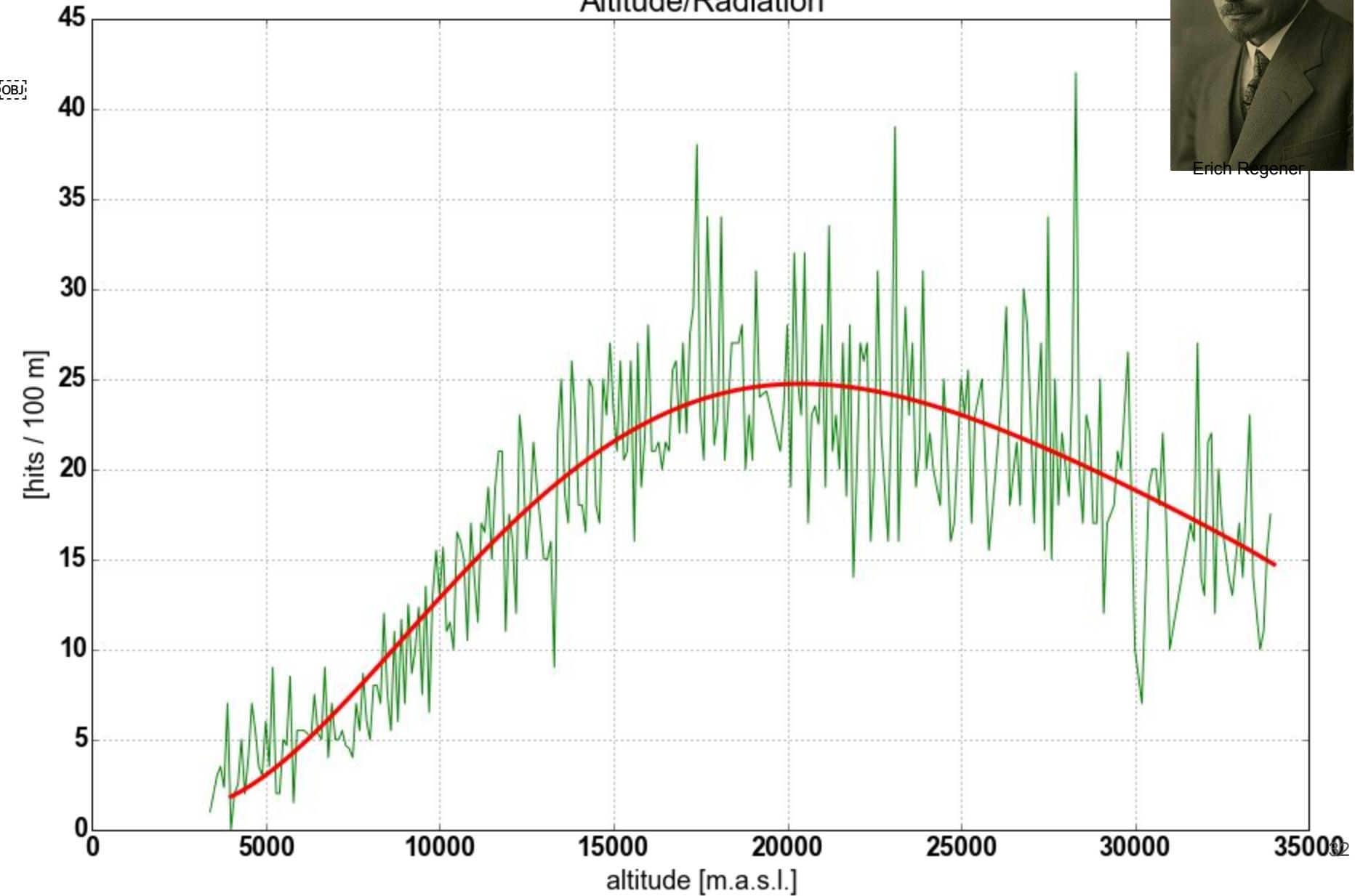
Energetické spektrum

Regener's / Pfotzer's maximum

Altitude/Radiation

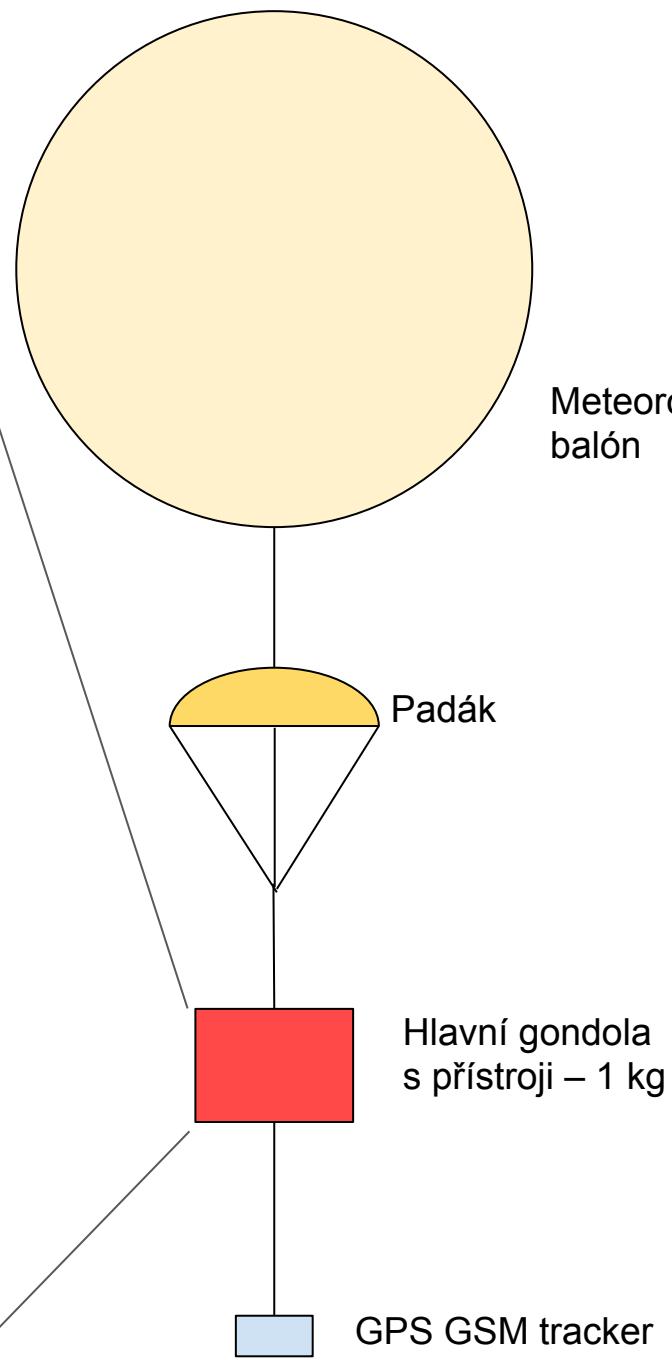
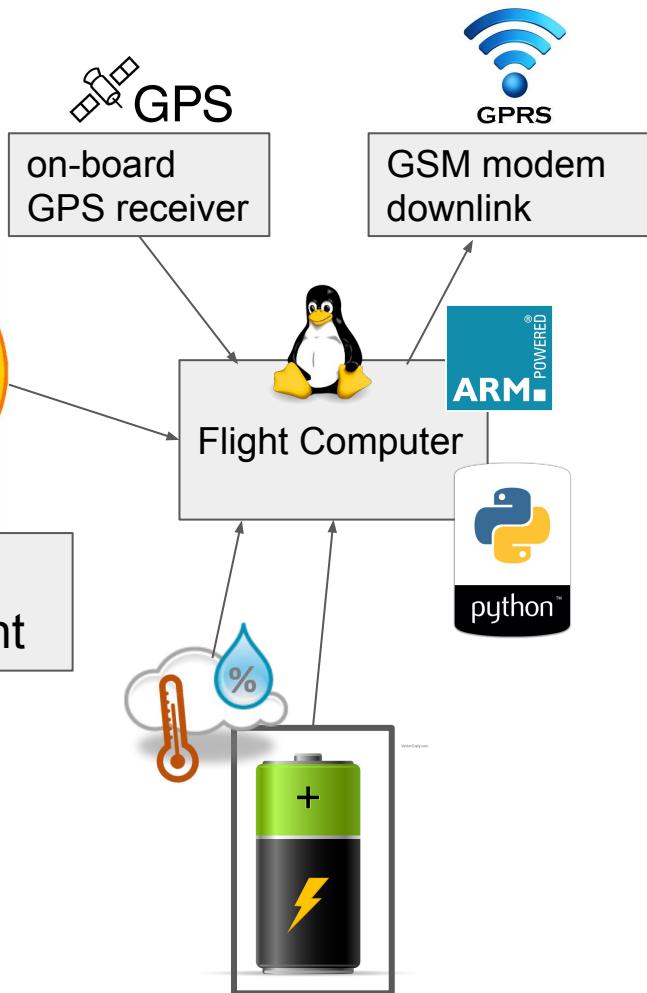

Opakovane použitelný základ

Tepelná izolace a mechanická ochrana

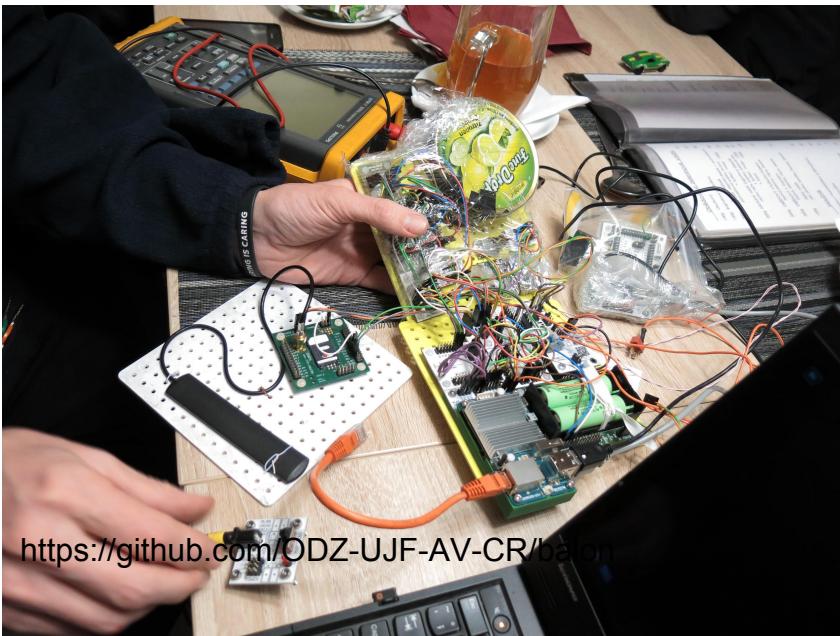

New Experiment

Souhrn

- Žákyně vyhrály
- Open hardware platforma slouží pro další experimenty.
- CANDY je o generaci dál.
- Regener-Pfotzerovo maximum nikam nezmizelo.
- Zřejmá závislost energetického spektra na výšce.

HLEDÁME

PROGRAMÁTORY

FYZIKY

INŽENÝRY

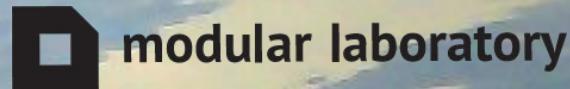

Příští plánovaný let: únor 2017

Poděkování

Základní škola Letohrad
Komenského 269

<http://www.mlab.cz/>

Nuclear Physics Institute of the CAS
public research institution

Marius Pedersen
EKOLA České Libchavy s.r.o.

Dodatky

Nebeský Koráb

[Edit](#)[Activity](#)

Nebeský Koráb
@NebeskyK

Letím se podívat na hvězdy.
Nebe

<http://cesky.odz.ujf.cas.cz/home/zachranci-ztraceneho-detektoru>

6 FOLLOWERS

0 FOLLOWING

Tweets

23 >

Listed

0 >

RECENT TWEETS

Nebeský Koráb @NebeskyK

Reportáž ČT z včerejšího vypuštění stratosferického balonu:
ceskatelevize.cz/ivysilani/1097...

108d

Nebeský Koráb @NebeskyK

26763 m, 782 Pa. Díky všem a dobrou noc. pic.twitter.com/VWvWeaHmqF

109d

Nebeský Koráb @NebeskyK

První výstupy: Balón dosáhl 27730 m (+/- 500 m) a data z většiny letu jsou dostupná, včetně snímků kamery a měření PCRD detektoru.

109d

Nikola Lipenská liked:

26763 m, 782 Pa. Díky všem...
107 days ago

Jakub Kákona replied:

Tohle je elektronika gondoly, k...
107 days ago

Martin Damovsky followed y...

108 days ago

harddecore followed you.

108 days ago

Daniela Plocová liked:

Máme ho! Děkujeme všem hle...
108 days ago

Daniela Plocová followed you.

108 days ago

Tomáš Kápl liked:

26763 m, 782 Pa. Díky všem...
108 days ago

SkyFox Labs™ quoted:

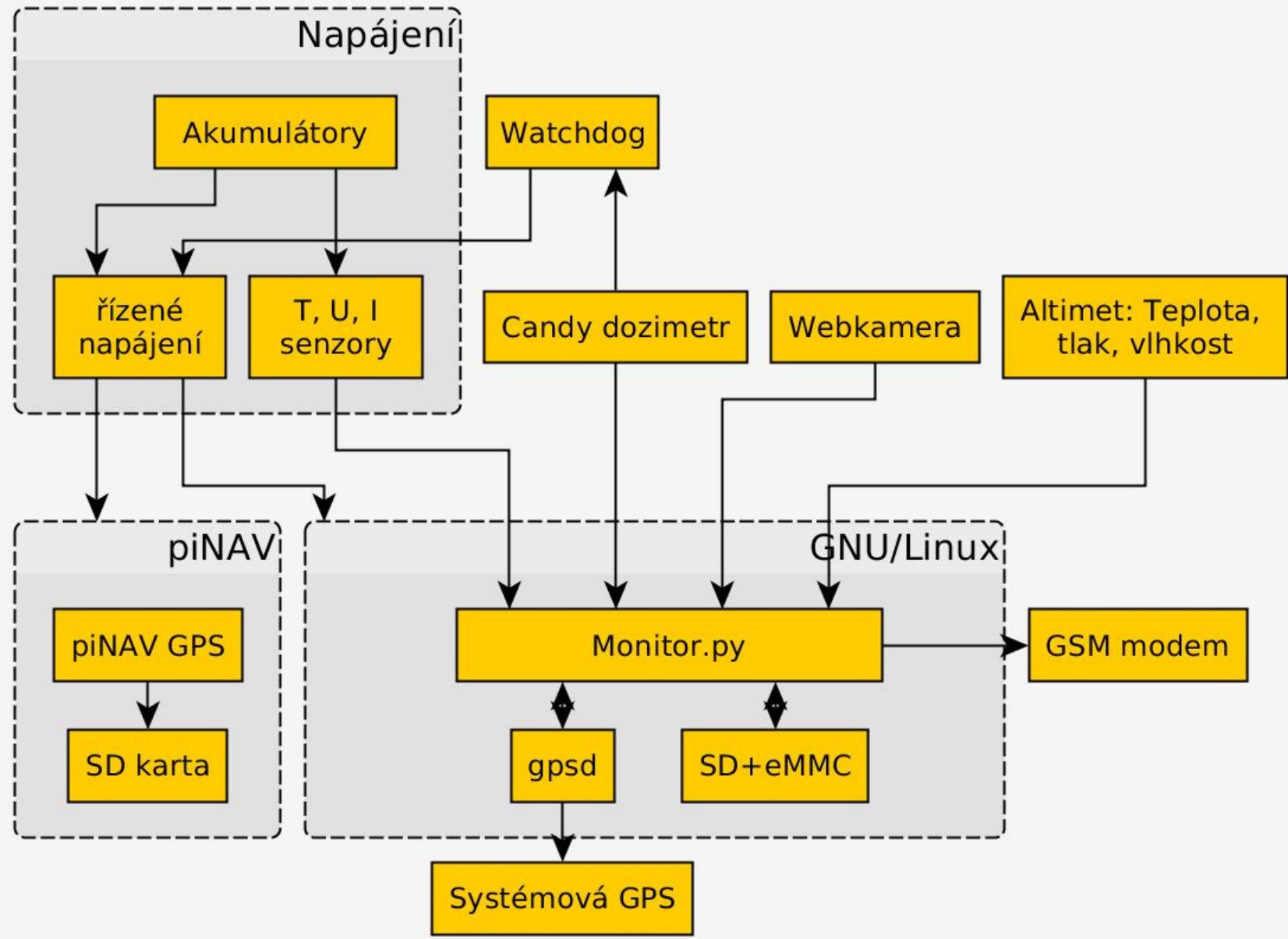
Beautiful! Czech Elementary...
109 days ago

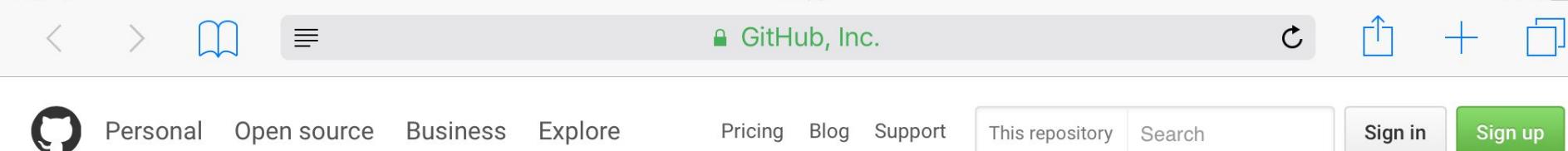

SkyFox Labs™ followed you.

109 days ago

Hlavní gondola

The header of a GitHub mobile application. It features a back arrow, forward arrow, and a menu icon on the left. In the center is the GitHub logo with the text "GitHub, Inc.". On the right are refresh, search, and user account buttons ("Sign in" and "Sign up").

ODZ-UJF-AV-CR / balon

[Watch](#)

5

[Star](#)

1

[Fork](#)

1

[Code](#)[Issues 10](#)[Pull requests 0](#)[Wiki](#)[Pulse](#)[Graphs](#)

Semiconductor Cosmic ray detector High-altitude balloon experiment.

[141 commits](#)[1 branch](#)[0 releases](#)[4 contributors](#)Branch: [master](#) ▾[New pull request](#)[New file](#)[Find file](#)[HTTPS](#) ▾<https://github.com/ODZ-UJF-/balon>[Download ZIP](#)

 kaklik link to block schematics repaired.

Latest commit `ebd0f5e` 22 days ago

CAD New 3D printable base for balloon electronics.

4 months ago

GPSdataloger Block schematics of piNav-L1 GPS data logger subsystem.

4 months ago

beacon Block schematics of radio beacon added.

4 months ago

data block diagram was added

28 days ago

examples gpstime needed for set-time-from-gps.py

4 months ago

presentation New texts added.

22 days ago

scripts flight

17 years ago

spi number of channels was increased to 8192

4 months ago

system/etc PreFlight 1

17 years ago 40

watchdog tidying repository

4 months ago

[Code](#)[Issues 10](#)[Pull requests 0](#)[Wiki](#)[Pulse](#)[Graphs](#)Branch: **master** ▾[balon / scripts /](#)[New file](#)[Find file](#)[History](#) **vaclavstepan** flight

Latest commit 3ee5c30 on Jan 1, 2000

..

call-for-position.py	Use debug level for logging	4 months ago
cam.py	Better logging.	4 months ago
cam.sh	cam.sh adjusted to the new cameras	4 months ago
clean_data.sh	PreFlight 1	17 years ago
gpstime.py	Drobnosti	4 months ago
m_cpu.py	More consistent CSV header handling	4 months ago
m_gps.py	PreFlight 1	17 years ago
m_gsm.py	PreFlight 1	17 years ago
m_i2c.py	tab	17 years ago
m_pcrd.py	PreFlight 1	17 years ago
m_settings.py	flight	17 years ago
m_webcam.py	flight	17 years ago
monitor.py	flight	17 years ago
resetmodem.sh	Drobnosti	4 months ago
set-time-from-gps.sh	Separated examples and scripts to be run	4 months ago

Flight predictions

Map Satellite

Scenario Information

Current mouse position: Lat: 50.1233 Lon: 14.8193

Show Debug | Hide Launch Card | About

Launch Site: Custom

Latitude/Longitude: 50.1164 / 14.4547

Set With Map

Save Location

Launch altitude (m): 0

Launch Time (UTC): 14:49

Launch Date: 07 Apr 2016

Ascent Rate (m/s): 5

Burst Altitude (m): 30000

Use Burst Calculator

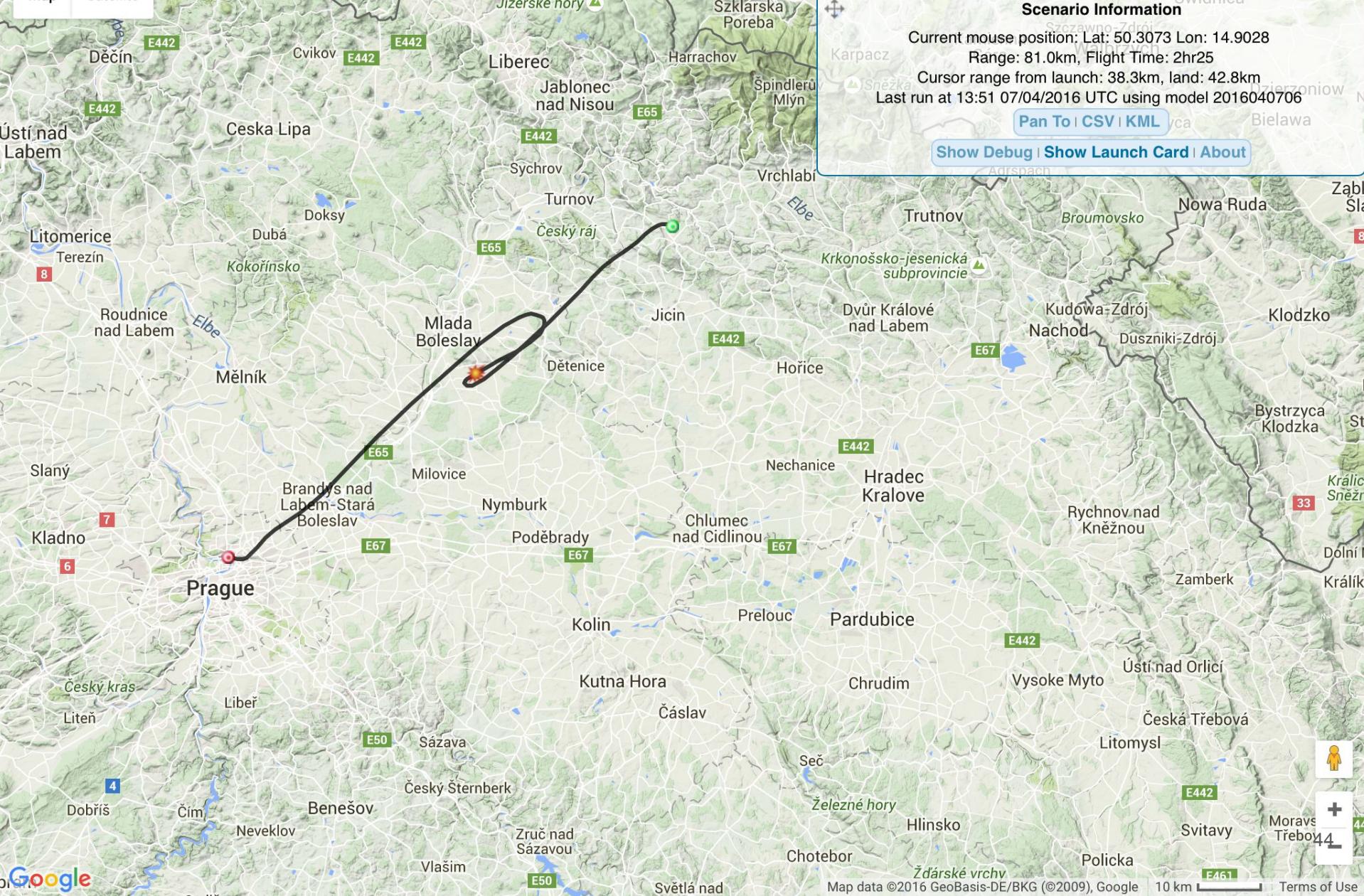
Descent Rate (m/s): 5

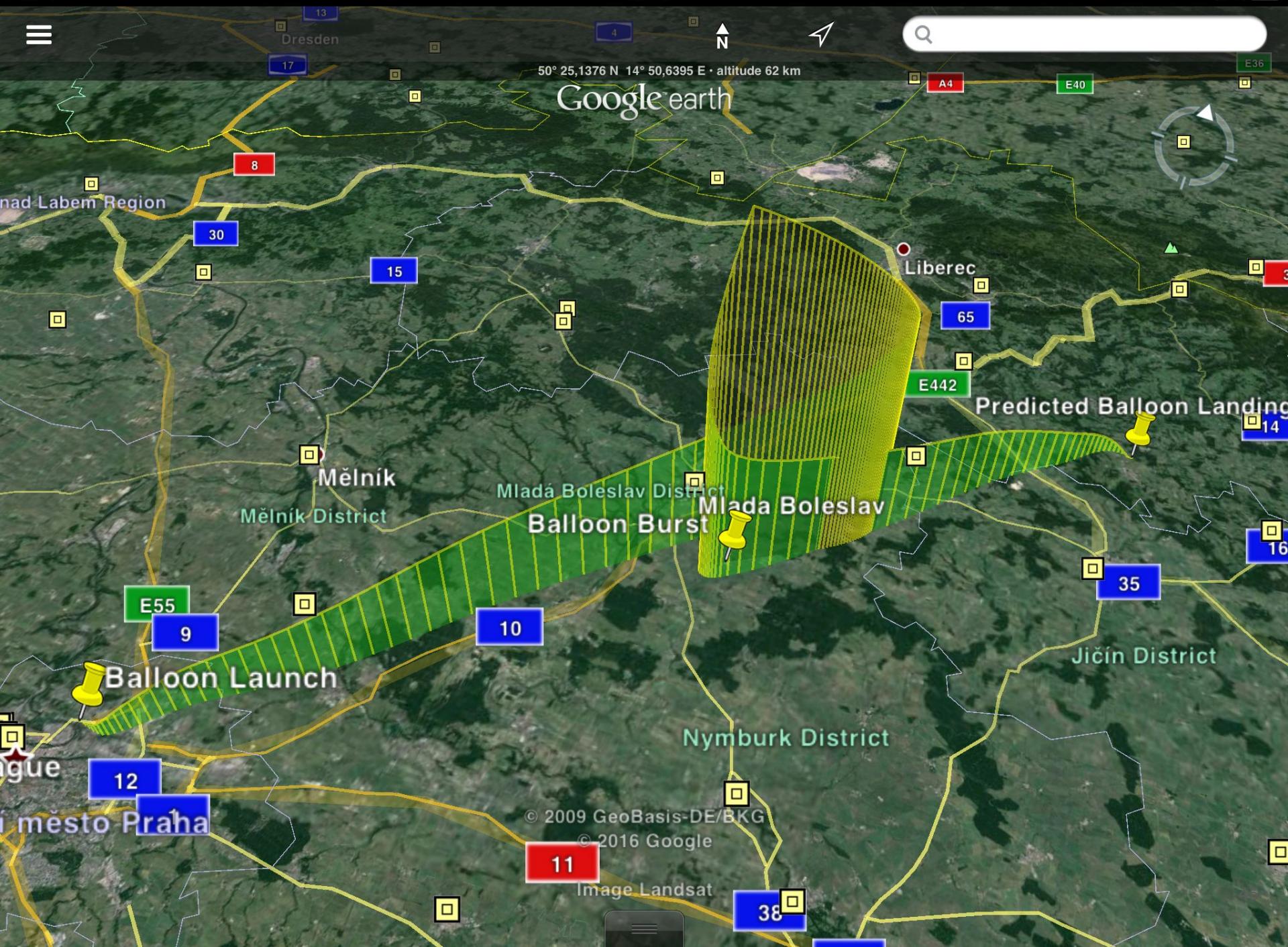
Run Prediction

Map data ©2016 GeoBasis-DE/BKG (©2009), Google 20 km Terms of Use

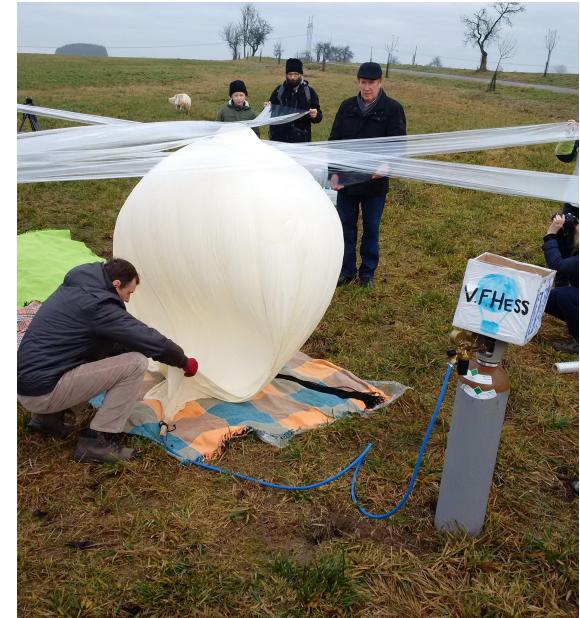
Map

Satellite

Experiment na přání

Povedlo se/můžem zlepšit:

Můžem zlepšit:

- Nečekali jsme opožděné vypuštění, příště držet Ethernet do startu
- GPRS je venkoncem na nic
- Reboot při sestupu neproběhl správně => z balónu měřící, ale zombie.
- Externí GPS/GSM tracker rušil, pak zmrznul a už neožil.
- Rebooty přinesly spoustu zábavy se synchronizací času.
- Vyjeli jsme moc pozdě a nestihli přistání

Fungovalo:

- Kamera
- Tlakoměr byl zlatej
- GPS fungovaly kde mohly
- Díky (radiu z) teploměru to všechno dobře dopadlo
- Data jsou :-)
- Mediální pokrytí (ČT), UCL administrativa a padák+balón+šňůry+plyn via ZŠ Letohrad

Potíže

- Vypustit je lehké, dohledat horší
- Tepelná stabilita
- Mikrofonní efekt u CANDY
- Tepelná izolace musí být vakuuvzdorná (ani příště nepoužijem bublinky)
- $-80^{\circ}\text{C} > 1\text{h}$
 - Riziko ztráty napájení
 - Radiomaják zmrzne
- Interference GSM/GPS/Candy

